

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
 รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำ ปรีक्षा พิจารณาและตรวจแผนการสอน แบบทดสอบ
 วัดผลสัมฤทธิ์ และแบบสอบถามความคิดเห็น

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ต่าย เชิญขันธ์	ภาควิชาประเมินผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. อาจารย์บังอร เข็มมุกด์	อาจารย์ 3 ระดับ 8 หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
3. อาจารย์สุธางค์ เกษกำจร	อาจารย์ 2 ระดับ 7 หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก ข

แผนการสอน

แผนการสอนที่ 1

เรื่อง ความหมายและคุณค่าของบทร้อยกรอง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 คาบ 50 นาที

ความคิดรวบยอด

ความหมายและคุณค่าของบทร้อยกรองเป็นความรู้พื้นฐานสำคัญที่ทำให้อยากเขียนบทร้อยกรอง จึงควรศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของบทร้อยกรองที่มีความไพเราะงดงามยิ่ง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของบทร้อยกรอง
2. นักเรียนสามารถอธิบายคุณค่าของบทร้อยกรองที่กำหนดได้

เนื้อหา

ความหมายของบทร้อยกรอง

บทร้อยกรอง หมายถึง งานประพันธ์ที่นำถ้อยคำมาเรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ โดยมีข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเสียงไพเราะ มีความหมายลึกซึ้ง เมื่ออ่านออกเสียงก็จะเกิดเสียงสูงต่ำ หนักเบา ซึ่งแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกที่แฝงอยู่ในน้ำเสียงของถ้อยคำที่แตกต่างจากธรรมดา

คุณค่าของบทร้อยกรอง

บทร้อยกรองทุกประเภท ล้วนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและแสดงถึงความเป็นไทย เป็นศิลปะที่มีผู้นิยมแต่งมาแต่สมัยโบราณ เราจึงควรช่วยกันอนุรักษ์ไว้ บทร้อยกรองมีคุณค่าหลายประการ ดังนี้

1. คุณค่าต่อตนเอง เช่น ผู้แต่งได้แสดงความสามารถในการประพันธ์ ได้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ได้มีโอกาสให้ข้อคิด ได้แสดงออกด้านอารมณ์ ได้ชื่นชมแสดงจินตนาการ และได้แสดงออกด้านการดำเนินชีวิต
2. คุณค่าต่อผู้อ่าน เช่น ผู้อ่านได้รับความรู้ ได้รับความเบิกบาน เกิดจินตนาการกว้างไกล ได้ข้อคิดที่ดี และมีแรงกระตุ้นให้แต่งขึ้นเองได้บ้าง
3. คุณค่าต่อสังคม เช่น แสดงภูมิปัญญาไทย เป็นสมบัติด้านวัฒนธรรม และชี้นำสังคม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่การเรียนรู้ (5 นาที)

1. ครูนำแผนภูมิตัวอย่างข้อความ ส.ค.ส. ปีใหม่สองข้อความมาติดบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน

ข้อความ	ข้อความ
<p>ส.ค.ส. ปีใหม่</p> <p>ส่งความสุขสุนทรีย์แก่ชีวิต เป็นนิมิตเป็นมิ่งขวัญวันปีใหม่ เป็นความรักเป็นความหวังกำลังใจ ขอจงรับ “เป็นสายใยเปี่ยมไมตรี</p>	<p>ส.ค.ส. ปีใหม่</p> <p>เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ ขอส่ง ความสุขอันเป็นมิ่งขวัญของชีวิต ด้วยความรักและ ความหวังดี</p>

2. ครูถามนักเรียนว่า ข้อความใดไพเราะกว่ากัน เพราะเหตุใด ข้อความทั้งสองมีลักษณะการเขียนเป็นประเภทใด
3. ครูอ่านข้อความที่เป็นร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะและให้นักเรียนอ่านตาม
4. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นดำเนินการเรียนการสอน (40 นาที)

5. แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 – 6 คน ให้แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการกลุ่ม
6. ครูแจกใบความรู้ เรื่อง ความหมายและคุณค่าของบทร้อยกรอง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านและทำความเข้าใจร่วมกัน
7. ครูซักถามนักเรียนและอธิบายเพิ่มเติม โดยใช้แผ่นใสประกอบ จากนั้นให้นักเรียนซักถามเพื่อทำความเข้าใจ แล้วช่วยกันสรุปเนื้อหา
8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดว่า บทร้อยกรองที่กำหนดให้ในแผนภูมิต่อไปนี้ มีคุณค่าด้านใด อย่างไร แล้วส่งตัวแทนออกมาอธิบายให้เข้าใจ โดยให้อธิบายกลุ่มละ 1 บท ครูและนักเรียนพิจารณาคำตอบร่วมกัน ถ้าอธิบายไม่ถูกต้องให้กลุ่มที่เหลือออกมาแก้ไข

		บทร้อยกรอง
บทที่ 1 :	นักกลอน : นักกิน : นักกลอน : นักกิน :	แหงนมองฟ้าอ้างว้างช่างเศร้าโศก เห็นขันโตกดินเนอร์เออชักทิว กิดถึงคนอยู่ไกลใจปลิดปลิว ฟ้าชี้ริ้วดัมย่ำปลาอร้อยจ้ง (คนละนั้ก : อานาจ อิงอารมณั้)
บทที่ 2 :	คี้นที่ดาวระยับประดับฟ้า เจ้าพระยาไกวคลื่นถิ่นจันทร์พริ้ง	สุดสายตาทิวเขาทอดเงาเน็ง แว่วเสียงหรีงเรไรกล่อมให้นออน (คี้นนั้ : อัญญาพร จตุรวิธวงค์)
บทที่ 3 :	ประเพณีไทยแท้แต่โบราณ ทำบายศรีสู่ขวัญในทันใด	แจกมาเยือนถึงเรือนชานท่านยอมให้ เชิญขวัญได้ไคลคลามาเนบเนา (วิธึไทย : พิสมัย์ จันทวิมล)
บทที่ 4 :	ไคไคในโลกล้วน คงแต่บาปบุญยัง คี้อเงาคิดตัวตรง ตามแต่บาปบุญแล้	อนิจจัง เทียงแท้ ตรึงแน่น อยู่เนา ก้อเกื้อรักษา (ลิลิตพระลอ)

9. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำแบบฝึก ความหมายและคุณค่าของบทร้อยกรอง

10. ครูและนักเรียนตรวจผลงานการทำแบบฝึกพร้อมกัน

ขั้นประเมินผลงาน (5 นาที)

11. ครูแจกใบประเมินผลแบบฝึกให้นักเรียนประเมินผลงานของกลุ่ม โดยกรอกคะแนนลงในช่อง กลุ่มใดได้คะแนนต่ำกว่า 8 คะแนน (ร้อยละ 80) ให้ซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน ซึ่งจะซ่อมเสริมเฉพาะจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านเท่านั้น

หมายเหตุ

การซ่อมเสริมดำเนินการ ดังนี้

1. ให้นักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปสอนนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและชี้แนะในกรณีที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ตรงกัน

2. ให้นักเรียนกลุ่มที่ไม่ผ่านทำแบบฝึกเพื่อซ่อมเสริม

3. ครูและนักเรียนตรวจผลงานพร้อมกัน แล้วประเมินผลด้วยเกณฑ์ร้อยละ 80

การดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องจะดำเนินการจนกว่านักเรียนจะผ่านเกณฑ์หรือมีความพร้อมมากที่สุด

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิ ข้อความ ส.ค.ส. ปีใหม่ที่เขียนเป็นร้อยแก้วกับร้อยกรอง

2. ใบความรู้ เรื่อง ความหมายและคุณค่าของบทร้อยกรอง

3. แผ่นใส ตัวอย่างบทร้อยกรองประกอบการบรรยาย

4. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5. แผนภูมิ บทร้อยกรอง จำนวน 4 บท

6. แบบฝึก ความหมายและคุณค่าของบทร้อยกรอง

วัดผลและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม

2. จากการอธิบาย

3. จากความสนใจ

4. จากการทำแบบฝึก

ใบความรู้ เรื่อง ความหมายและคุณค่าของบทร้อยกรอง

ความหมายของบทร้อยกรอง

บทร้อยกรอง หมายถึง งานประพันธ์ที่นำถ้อยคำมาเรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์ โดยมีข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดเสียงไพเราะ มีความหมายลึกซึ้ง เมื่ออ่านออกเสียงจะเกิดเสียงสูงต่ำ หนักเบา ซึ่งแสดงถึงอารมณ์ ความรู้สึก ที่แฝงอยู่ในน้ำเสียงของถ้อยคำที่แตกต่างจากธรรมดา

คุณค่าของบทร้อยกรอง

บทร้อยกรองนับว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันมีค่ายิ่ง ซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทยมาแต่โบราณ เราควรช่วยกันอนุรักษ์ไว้ เนื่องจากบทร้อยกรองมีคุณค่าหลายประการ ดังนี้

1. คุณค่าต่อตน ได้แก่

1.1 ได้แสดงความสามารถในการประพันธ์ เป็นการประกาศให้ผู้อื่นทราบความสามารถพิเศษของตน เช่น กล่าวคำอวยพรในงานแต่งงานด้วยคำประพันธ์ที่แต่ง จะทำให้เกิดความประทับใจมากกว่าถ้อยคำร้อยแก้วธรรมดา

1.2 ได้มีโอกาสให้ข้อคิด ผู้อ่านจะได้รับทราบความคิดของผู้ประพันธ์จากผลงานร้อยกรอง

1.3 ได้แสดงออกด้านอารมณ์ ผู้ประพันธ์ร้อยกรองจะแสดงอารมณ์เช่น รัก โลก โกรธ หลง หรืออื่น ๆ โดยแสดงอารมณ์ของตนต่อสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นเป็นบทร้อยกรองที่ไพเราะ

1.4 ได้ชื่นชมแสดงจินตนาการ ผู้ประพันธ์ร้อยกรองมักมีจินตนาการกว้างไกลและถ่ายทอดเป็นคำประพันธ์ให้ผู้อ่านเกิดความชื่นชมอยู่เสมอ

1.5 ได้แสดงออกด้านกรดำเนินชีวิต

2. คุณค่าต่อผู้อ่าน ได้แก่

2.1 ได้รับความรู้ เช่น ได้รับความรู้เกี่ยวกับลักษณะบังคับของบทประพันธ์ และความรู้จากเนื้อเรื่องในบทประพันธ์นั้น

2.2 ได้ความเบิกบาน การอ่านคำประพันธ์ร้อยกรองทำให้ผู้อ่านเกิดความสุขสดชื่น เบิกบาน เกิดความรู้สึกล้อตามไปด้วย

2.3 เกิดจินตนาการกว้างไกล งานร้อยกรองที่แต่งได้ไพเราะมักจะทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการกว้างไกล เห็นภาพที่งดงาม

2.4 ได้ข้อคิดที่ดี มีคำประพันธ์ร้อยกรองเป็นจำนวนมากที่แฝงข้อคิดไว้ด้วย

2.5 มีแรงกระตุ้นให้แต่งขึ้นเองบ้าง เมื่อได้พบคำประพันธ์รูปแบบต่าง ๆ ของผู้ที่มีความสามารถทางการประพันธ์ก็เกิดแรงบันดาลใจแต่งขึ้นเองบ้าง

3. คุณค่าทางสังคม ได้แก่

3.1 แสดงภูมิปัญญาไทย วรรณกรรมร้อยกรองเป็นการแสดงภูมิปัญญาไทยให้ประจักษ์ว่ากวีของไทยมีความสามารถในด้านการประพันธ์ได้อย่างไร เพราะ ผากไว้เป็นมรดกให้ลูกหลาน นอกจากนั้นข้อคิดคำคมต่าง ๆ ที่แทรกอยู่ในคำประพันธ์ล้วนแต่เป็นสิ่งที่แสดงภูมิปัญญาไทยทั้งสิ้น

3.2 เป็นสมบัติด้านวัฒนธรรม วรรณกรรมร้อยกรองเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า ยิ่ง โดยเฉพาะวรรณคดีจะแทรกวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ไว้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านชีวิตความเป็นอยู่ เช่น ประเพณีการเกิด การตาย การแต่งงาน เป็นต้น

3.3 ชี้นำสังคม ข้อคิดคำคมต่าง ๆ ที่แทรกอยู่ในวรรณกรรมร้อยกรองล้วนเป็นเครื่องชี้นำสังคมทั้งสิ้น อาทิ ในสุภาษิตพระร่วงได้กล่าวว่า “ปลูกไมตรีอย่ารู้ร้าง สร้างกุศลอย่ารู้โรย”

แผ่นใส ตัวอย่างบทร้อยกรองประกอบการบรรยาย

คุณค่าของบทร้อยกรอง

1. คุณค่าต่อตน

ตัวอย่างข้อ 1.1 ได้แสดงความสามารถในการประพันธ์ เช่น กล่าวแสดงมุทิตาจิตต่อคณาจารย์ที่จะเกษียณอายุราชการว่า

.....	.....
วาระใกล้เกษียณ	ท่านพากเพียรด้วยศักดิ์ศรี
คุณค่าประดามี	มอบน้องพี่เจริญตาม
จึงขอคารวะ	น้อมพรพระรัตนะสาม
โอบอุ้มคุ้มทุกยาม	งามชีวิตในบั้นปลาย
ท่านโปรดมาเยี่ยมบ้าง	อย่าลาร้างแล้วห่างหาย
พวกเราทั้งหลายชชาย	คอยต้อนรับท่านกลับมา

ตัวอย่างข้อ 1.2 ได้มีโอกาสให้ข้อคิด เช่น คำประพันธ์สุภายิตโลกนิตคำโคลงของสมเด็จพระยามเหศวราธิศร ที่ว่า

ปลาร้าพันห่อด้วย	ใบคา
ใบกึ่งเหม็นคาวปลา	คละคุ้ง
คือคนหมู่ไปหา	คบเพื่อน พาลนา
ได้แต่ร้ายร้ายฟุ้ง	เฟื่องให้เสียพงศ์

ตัวอย่างข้อ 1.3 ได้แสดงออกด้านอารมณ์ เช่น กาพย์ห่อโคลงของเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรที่ว่า

เรื่อยเรื่อยมารอนรอน	ทิพากรจะตกต่ำ
สนรยามาใกล้คำ	คำนึงหน้าเจ้าดาจรู

ตัวอย่างข้อ 1.4 ได้ชื่นชมแสดงจินตนาการ เช่น บทประพันธ์ชื่อว่า เชียงใหม่ : ยี่เพ็ง ของ
วิลักษณ์ ศรีป่าซาง

ถึงตอนเดือนยี่ห้า

หนาวเย็น

ควาเปล่งแจ่มแจ่มเดือน

เด่นหน้า

สะเปาประทีปเพื่อน

ลอยฟ่อง

ดวงดอกไม้ฟุ้งฟ้า

สว่างน้ำลำปิง

2. คุณค่าต่อผู้อ่าน

ตัวอย่างข้อ 2.1 ได้รับความรู้ เช่น บทประพันธ์ชื่อว่า ดอกกรัก ของ สุจริต เพียรชอบ ที่ว่า

ดอกเอ๋ยดอกกรัก

ก็สวยงามม่วงขาวพราวไสว

ทำอุบะร้อยกรองพวงมาลัย

ทั้งยังใช้จัดพานงานวิวาห์

ผสมรักมีรูโรยโดยเชื้อถือ

ว่านั่นคือสัญลักษณ์แน่นักหนา

จะรักกันไม่รู้ร้างแรมโรยรา

ขอบูชารักมันนิรันดรเอย

ตัวอย่างข้อ 2.4 ได้ข้อคิดที่ดี เช่น คำประพันธ์สุภาษิตโลกนิติคำโคลงของสมเด็จพระ
กรมพระยาเดชาดิศร ที่ว่า

ความรู้คู่เปรียบด้วย

กำลัง ภายเฮย

สุจริตคือเกราะบัง

ศาสตร์พ้อง

ปัญญาประคองตั้ง

อาวุธ

กุมสติต่างโล่ป้อง

อาจแก้ตัวกลางสนาม

3. คุณค่าต่อสังคม

ตัวอย่างข้อ 3.2 เป็นสมบัติด้านวัฒนธรรม เช่น ประเพณีปลูกเรือนในขุนช้างขุนแผน
ตอนพลายแก้วแต่งงานกับนางพิมว่า

ครานั้นจึง โจมเจ้าพลายแก้ว

ครั้นถึงกำหนดแล้วจึงนัดหมาย

บอกแขกปลูกเรือนเพื่อนผู้ชาย

มายังบ้านท่านยายศรีประจัน

ให้ขุดหลุมระดับซอกปีกเสาหม้อ

เอาเครื่องเรือนมารอไว้ที่นั่น

ตีสิบเอ็ด ไกลรุ่งฤกษ์สำคัญ

ก็ทำขวัญเสาเสร็จเจ็ดนาที

แบบฝึก ความหมายและคุณค่าของบทร้อยกรอง

กลุ่มที่.....จำนวน.....คน ได้แก่

1.....เลขที่..... 4.....เลขที่.....

2.....เลขที่..... 5.....เลขที่.....

3.....เลขที่..... 6.....เลขที่.....

จุดประสงค์ที่ 1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของบทร้อยกรอง

1. “ร้อยกรอง” มีความหมายว่าอย่างไร (2 คะแนน)

จุดประสงค์ที่ 2 นักเรียนอธิบายคุณค่าของบทร้อยกรองที่กำหนดได้

2. กลอนสุภาพต่อไปนี้แสดงคุณค่าต่อตนในด้านใด อย่างไร (2 คะแนน)

ฟากฟ้าพราวดาวกระจายเคลื่อน
เสียงลมไหวไกวพฤษ์ระทึกรูรา

พินิจเหมือนนัยน์ตาเขาเฝ้าแลหา
เหมือนเขาว่าหนาวเหลือเหน็บเนื้อจริง

(ต.ช.ค. : รัชัญญา วิเศษแพทยา)

3. กลอนสุภาพต่อไปนี้แสดงคุณค่าต่อตนในด้านใด อย่างไร (2 คะแนน)

.....

โลกภายนอกกว้างไกลใครก็รู้
จะมองโลกภายนอกมองออกไป

โลกภายในลึกซึ่งอยู่รูปร่างใหม่
จะมองโลกภายในให้มองตน

(โลกภายนอก โลกภายใน : กวีนิพนธ์)

4. กาพย์ยานีต่อไปนี้แสดงคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านใด อย่างไร (2 คะแนน)

.....

กาพย์ยานีล้ำนำ
วรรณคดีห้าคำหมาย
ครูลูกนั้น
สัมผัสต้องจัดแจง

สิบเอ็ดคำจำอย่าคลาย
วรรณคดีหลังหยกแสดง
ไม่สำคัญอย่าระวาง
ให้ถูกต้องตามวิธี

(หลักภาษาไทย : กำชัย ทองหล่อ)

5. โคลงสี่สุภาพต่อไปนี้แสดงคุณค่าต่อผู้อ่านในด้านใด อย่างไร (2 คะแนน)

.....

เสียงซออ้ออ้ออ้อ
จับบี๋เตรึงเต็งเตง
ตรุษตรุษตรุษตรุษเหงง
ซ้องหนองหนองหนองหนอง

เอื้อยเพลง
เต็งต้อง
เหงงแงง ระนาดเฮ
พริ้งพริ้งตะโปน

(นิราศสุพรรณ : สุนทรภู่)

จุดประสงค์ที่ 1	คะแนนเต็ม 2 คะแนน	จุดประสงค์ที่ 2	คะแนนเต็ม 8 คะแนน
	ได้.....คะแนน		ได้.....คะแนน

แบบฝึกเพื่อส่งเสริม ความหมายและคุณค่าของบทร้อยกรอง

กลุ่มที่.....จำนวน.....คน ได้แก่

1.....เลขที่..... 4.....เลขที่.....

2.....เลขที่..... 5.....เลขที่.....

3.....เลขที่..... 6.....เลขที่.....

จุดประสงค์ที่ 1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของบทร้อยกรอง

1. “ร้อยกรอง” มีความหมายว่าอย่างไร (2 คะแนน)

จุดประสงค์ที่ 2 นักเรียนอธิบายคุณค่าของบทร้อยกรองที่กำหนดได้

2. กลอนสุภาพต่อไปนี้แสดงคุณค่าต่อตนในด้านใด อย่างไร (2 คะแนน)

อยู่ปราสาทเสาศอชยอดด้วน
มีทหารหอนเห่าเฝ้าโมงยาม

กำแพงแก้วแล้วล้วนด้วยเรือหวาม
คอยปราบปรามปัจจามิตรที่คิดร้าย

(ระเด่นลิ้นไค : พระมหามนตรี-ทรัพย์)

3. กลอนสุภาพต่อไปนี้แสดงคุณค่าต่อตนในด้านใด อย่างไร (2 คะแนน)

.....

.....

เขามีส่วนช่วยบ้างก็ช่างเขา   จงเลือกเอาส่วนดีที่มีอยู่
เป็นประโยชน์แก่โลกบ้างยังนำดู   ส่วนที่ชั่วอย่าไปรู้ของเขาเลย
(เลือกส่วน : พุทธศาสนิกข)

4. โคลงสี่สุภาพต่อไปนี้แสดงคุณค่าต่อตนในด้านใด อย่างไร

.....

.....

เมากีบจะเกลือกกถึง   กลางถนน
เมากีบจะทอดคน   เกลือกหล้า
เมากีบจะลืมหน   ทางกลับ บ้านเอย
เมายังเมายังว่า   เหว่คว้างค้ำงมา
(ชมรมวันศุกร์ - กวีเม : ไพวรินทร์ ขาวงาม)

5. กลอนสุภาพต่อไปนี้แสดงคุณค่าต่อสังคมในด้านใด อย่างไร

.....

.....

คนงาม งามน้ำใจไซ้ไบหน้า   คนสวย สวยจรรรยาไซ้ตาหวาน
คนแก่ แก่ความรู้ไซ้อยู่นาน   คนรวย รวยศีลทานไซ้บ้านโต
(คน : กวีนิรมาม)

จุดประสงค์ที่ 1	คะแนนเต็ม 2 คะแนน	จุดประสงค์ที่ 2	คะแนนเต็ม 8 คะแนน
	ได้.....คะแนน		ได้.....คะแนน

แผนการสอนที่ 2

เรื่อง การสร้างสรรค์ถ้อยคำ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 2 คาบ 100 นาที

ความคิดรวบยอด

การสร้างสรรค์ถ้อยคำเป็นการคิดและเลือกสรรถ้อยคำมาประกอบการเขียนอย่างมีวรรณศิลป์ ทำให้เกิดความไพเราะ สละสลวย ลึกซึ้ง กินใจ ได้อารมณ์ความรู้สึก และเกิดภาพพจน์ ถ้อยคำที่สร้างสรรค์ในระดับนี้ ได้แก่ คำแสดงภาพ คำแสดงอารมณ์ คำเลียนเสียง คำไวพจน์ คำสัญลักษณ์ และคำเปรียบเทียบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ถ้อยคำ
2. นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ถ้อยคำและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

เนื้อหา

การสร้างสรรค์ถ้อยคำมุ่งให้ใช้ความคิดและเลือกสรรถ้อยคำมาประกอบการเขียน เพื่อให้เกิดภาพพจน์ มีความไพเราะ ลึกซึ้ง กินใจ และได้อารมณ์ความรู้สึก ถ้อยคำที่สร้างสรรค์มาใช้ประกอบการเขียน ได้แก่

1. คำแสดงภาพ คือ คำที่ขยายความแล้วทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพหรือกิริยาอาการและให้ความรู้สึกที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. คำแสดงอารมณ์ คือ คำที่ทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจและกินใจ ซึ่งต้องถนอมกรองใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะ จึงจะได้รสอย่างแท้จริง
3. คำเลียนเสียง คือ การนำเสียงที่ได้ยินตามธรรมชาติมาใช้บรรยายให้เกิดมโนภาพ เพื่อให้เกิดความไพเราะน่าฟัง

4. คำไวพจน์ คือ คำที่เขียนต่างกัน แต่มีความหมายคล้ายกัน

5. คำสัญลักษณ์ เป็นการนำคำหนึ่งมาหมายความแทนอีกคำหนึ่ง โดยถือว่าคำที่นำมาใช้แทนกันได้นั้นต้องเป็นที่รู้จักและเข้าใจกันทั่วไป หรือลักษณะของสิ่งใด ๆ ที่นิยมกำหนดขึ้นเองเพื่อใช้แทนความหมายอีกสิ่งหนึ่ง ดังนั้นคำสัญลักษณ์ ก็คือ คำที่ใช้แทนสภาพสิ่งต่าง ๆ ที่มีได้มีความหมายตามตัวอักษร ไม่ใช่การเปรียบเทียบ แต่เป็นการแสดงความนัย ซึ่งจะต้องตีความให้เข้าใจตรงกัน

6. คำเปรียบเทียบ คือ คำหรือถ้อยคำ 2 อย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่น่าจะนำมาเปรียบเทียบกันได้ มาเปรียบเทียบกัน ทำให้ได้คำเปรียบเทียบที่แปลกใหม่ มีมุมมองใหม่ ๆ ไม่ซ้ำแบบเดิม ทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ คำเปรียบเทียบในลักษณะนี้แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบดังนี้

6.1 การเปรียบเทียบแบบตรง เป็นการเปรียบเทียบแบบง่าย ๆ ระหว่างสิ่งสองสิ่ง ความคิดสองความคิด ซึ่งไม่น่าจะเปรียบเทียบกันได้มาเปรียบเทียบกัน

6.2 การเปรียบเทียบแบบบุคคล เป็นการนำตัวเองไปเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น แล้วบรรยายความรู้สึกของตนเป็นเช่นนั้น

6.3 การเปรียบเทียบแบบคู่คำขัดแย้ง เป็นการเปรียบเทียบโดยนำคำสองคำที่มีความขัดแย้งกันมาสร้างเป็นคำใหม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

1. ให้นักเรียนร้องเพลง “การใช้ถ้อยคำ” ตามครู แล้วให้ร้องกันเองอีก 2 รอบ

เพลง การใช้ถ้อยคำ	
	คำร้อง – ทำนอง : สุกัญญา รอดเดช
(สร้อย) อยากเป็นนักเขียนหรือนักกวี (ซ้ำ)	จะต้องมีวิธีสร้างคำเพื่อจดจำและนำไปใช้
แสดงภาพใช้คำให้เห็น	ให้ชัดเจนว่าเป็นอย่างไร
แสดงอารมณ์เช่นคำว่า “โกรธ” (ซ้ำ)	โทปิโรทกว่า “แค้น” แน่ใจรู้
(สร้อย)	
คำไวพจน์เขียนได้หลายอย่าง	เช่นคำว่า “ช้าง” “ไอยรา” ก็ได้
คำเลียนเสียงเช่นฟ้าผ่า “เปรี้ยง” (ซ้ำ)	ถ้อยคำสำเนียงเสียงคงเข้าใจ
(สร้อย)	
สัญลักษณ์เป็นคำแทนกัน	เช่น “สวรรค์” แทน “ความสุข” ได้
คำเปรียบเทียบต้องเทียบแปลกแปลก (ซ้ำ)	เขียนให้ผิดแปลกกว่าเดิมที่ใช้
(สร้อย)	

2. ครูถามว่าเนื้อเพลงกล่าวถึงอะไรบ้าง

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นดำเนินการเรียนการสอน (85 นาที)

4. ให้นักเรียนอ่านแผนภูมิตัวอย่างบทร้อยกรองต่อไปนี้ แล้วซักถามว่าอ่านแล้วเห็นภาพอะไร มีเสียงอะไร ให้อารมณ์ความรู้สึกอย่างไร จากนั้นให้บอกถ้อยคำที่ทำให้เกิดเสียง เกิดภาพ และให้อารมณ์ความรู้สึกด้วยว่าถ้อยคำนั้นอยู่ตรงไหน

<p>ส่งเสียงคูกรูกรูกรูกรูกรูกรูกรู ไอน์กต๋อตัวซี่เก็ยจ...พะเนียดค่าง</p>	<p>บทที่ 1 เจ้าของเฝ้าแอบดูอยู่ข้างล่าง เถอะจะยงทาพริกไทยกินให้เปรม (วาสนานกต๋อ : รัชญา วิเศษแพทยา)</p>
<p>ชั้นฟ้ามีดสะลุ่ม เหมยหมอกเหาะหยาคพราว ควันเอื้อยเรือยเรียวาว ควันไล่ยุงมัวฟ้า</p>	<p>บทที่ 2 เริ่มหนาว พรวดฟ้า ยามค่ำ หม่นฟ้าเผาฝัน (เชิงใหม่-ยี่เพ็ง : วิไลกษณ์ ศรีป่าซาบ)</p>
<p>อู๋อู๋อู๋ อื้ออื้อ อ้อมอ้อมอ้อม อึ้งอ้าง โอง ออดอ่า อู่โอ้อัง</p>	<p>บทที่ 3 อิวอู๋อู๋ เอ้ออัน แอ้วอ้ออ้ออั้ง เอ๊ะไม่มี ใครตั้ง ว่า “เอ็ง” เลย (ชื่อเล่นนำสมัย : ประเทือง ไบมาก)</p>

5. ครูซักถามว่า จากบทร้อยกรองข้างต้นถ้อยคำที่ทำให้เห็นภาพ เกิดเสียง และให้ความรู้สึก นั้น เป็นการสร้างสรรค์คำที่กล่าวไว้ในเพลง “การใช้ถ้อยคำ” ไซ่หรือ ไม่ และมีชื่อเรียกตามลำดับว่าอย่างไร

6. ครูชี้แจงว่ารายละเอียดของการสร้างสรรค์ถ้อยคำอยู่ในใบความรู้ ดังนั้นจึงให้นักเรียน แบ่งออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 – 6 คน ให้แต่ละกลุ่มอ่านใบความรู้ เรื่อง การสร้างสรรค์ถ้อยคำ โดยให้ปรึกษาทำความเข้าใจร่วมกัน จากนั้นครูให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมความคิดช่วยกันหาตัวอย่างถ้อยคำตามที่กำหนดให้ กลุ่มละ 1 ประเภท โดยค้นหาจากเนื้อหาเรื่องพ่อแม่รังแกฉันและเรื่องพระอภัยมณีในหนังสือทักขสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้วนำมาอภิปรายภายในกลุ่มว่า ตัวอย่างของถ้อยคำที่หามา นั้นถูกต้องหรือไม่

โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและชี้แนะให้ความเข้าใจ จากนั้นให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้น กลุ่มละ 3 นาที

8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำแบบฝึก การสร้างสรรค์ถ้อยคำ

9. ครูและนักเรียนตรวจผลงานจากการทำแบบฝึกพร้อมกัน

ขั้นประเมินผลงาน (5 นาที)

10. ครูแจกใบประเมินผลแบบฝึกให้นักเรียนประเมินผลงานของกลุ่ม โดยกรอกคะแนนลงในช่อง กลุ่มใดได้คะแนนต่ำกว่า 32 คะแนน (ร้อยละ 80) ให้ช่อมเสริมนอกเวลาเรียน และช่อมเสริมเฉพาะจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านเท่านั้น

หมายเหตุ

การช่อมเสริมดำเนินการ ดังนี้

1. ให้นักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปสอนนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำกว่า ร้อยละ 80 โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและชี้แนะในกรณีที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ตรงกัน

2. ให้นักเรียนกลุ่มที่ไม่ผ่านทำแบบฝึกหัดเพื่อช่อมเสริม

3. ครูและนักเรียนตรวจผลงานร่วมกัน แล้วประเมินผลด้วยเกณฑ์ร้อยละ 80

การดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องจะดำเนินการจนกว่านักเรียนจะผ่านเกณฑ์หรือมีความพร้อมมากที่สุด

สื่อการเรียนการสอน

1. เพลง การใช้ถ้อยคำ
2. แผนภูมิ ตัวอย่างบทร้อยกรอง จำนวน 3 บท
3. ใบความรู้ เรื่อง การสร้างสรรค์ถ้อยคำ
4. หนังสือทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
5. แบบฝึก การสร้างสรรค์ถ้อยคำ

วัดผลและประเมินผล

1. จากการร้องเพลง
2. จากการตอบคำถาม
3. จากการทำงานร่วมกัน
4. จากการรายงาน
5. จากการทำแบบฝึก

ใบความรู้ เรื่อง การสร้างสรรค์ถ้อยคำ

การสร้างสรรค์ถ้อยคำมุ่งให้ใช้ความคิดและเลือกสรรถ้อยคำมาประกอบการเขียน เพื่อให้เห็นภาพพจน์ มีความไพเราะ ลึกซึ้ง กินใจ และได้อารมณ์ความรู้สึก ถ้อยคำที่สร้างสรรค์มาใช้ประกอบการเขียน ได้แก่

1. คำแสดงภาพ คือ คำที่ขยายความแล้วทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพหรือกิริยาอาการ และให้ความรู้สึกที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง

...แดดในยามเย็นกำลังอ่อนลงสู่สมัยใกล้วิกาล ทอแสงแผ่ซ่านไปยังสาตึกเกษตรและถั่วเห็นเป็นทางสว่างไปทั่วประเทศสุดปลายทาง..... เบื้องบนมีกลุ่มเมฆเป็นคลื่นซ้อนทับสลับกันเป็นทิวแถว ต้องแสงแดดจับเป็นสี่ระย้าวันเวาประหนึ่งเอาทรายทองไปโปรยปราย....

(กามนิต : เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป)

คอดูกเค้นคมมีดค้อยกรีดปาด

ตามันเหลือกลานขยาต่ออย่างหวาดเสียว

เนื้อและเลือดริ้วเด็นบิดเป็นเกลียว

สุดแรงเรียวทรมานด้านความตาย

เฝ้าร้องครวญร้องของจนคอขาด

หัวก็ฟาดพื้นพลีกระริกสาย

ส่งเสียงแหว่ววิงวอนก่อนจะตาย

ต่อน้ำลายหวานลิ้มรอมชิมเนื้อ

(คำร้องขอ : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

2. คำแสดงอารมณ์ คือ คำที่ทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจและกินใจ ซึ่งต้องกลั่นกรองใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะ จึงจะได้รสอย่างแท้จริง

ตัวอย่าง

โกรธ-แค้น-เคือง คำว่าโกรธมีอารมณ์โกรธรุนแรงมากกว่าแค้น แค้นมีอารมณ์โกรธมากกว่าเคือง และเคืองมีอารมณ์โกรธน้อยที่สุด

ยะเยือกคราพญาโสภพิโยคย่ำ

เหมือนเสียงร่ำลาลับให้วับหวน

เปลวเพลิงรุ่งพลุ้งโพลงแถบโลงลาม

แล้ววอดความแวมตั้งครั้งสุดท้าย

(ตาย : นภลัย สุวรรณธาดา)

3. คำเลียนเสียง คือ การนำเสียงที่ได้ยินตามธรรมชาติมาใช้บรรยายให้เกิดมโนภาพ เพื่อให้เกิดความไพเราะน่าฟัง

ตัวอย่าง

เสียงนกร้องจิบ ๆ ๆ   ลมพัดหวิวหวิว   เด็กหัวเราะคิกคัก เป็นต้น
 บัดเดี้ยวตังหงั่งหงั่งวังเวงแว่ว   สะคุ้งแล้วเหลียวแลชะเง้อหา
 เห็น โยคีจี่รุ่งพุ่งออกมา   ประคองพาขึ้นไปจนบรรพต

(พระอภัยมณี : สุนทรภู่)

4. คำไวพจน์ คือ คำที่เขียนต่างกัน แต่มีความหมายคล้ายกัน

ตัวอย่าง

คำไวพจน์ของคำว่า “พระจันทร์” ได้แก่ ดวงแข ดวงเดือน แฉง จันทรา โสภ นิสากร ศศิธร รัชนีกร ศศิ เป็นต้น

เฝ้าแหงนดูดวงแขชะเง้อพักตร์   เห็นจันทร์ซักรถร้อนเวหาเห็น
 ดูดวงเดือนเหมือนซ้อหรือเพอญ   ระกำเกินกว่าจะเก็บประกอบกลอน

(นิราศพระบาท : สุนทรภู่)

5. คำสัญลักษณ์ เป็นการนำคำหนึ่งมาหมายความแทนอีกคำหนึ่ง โดยถือว่าคำที่นำมาใช้แทนกันได้นั้นต้องเป็นที่รู้จักและเข้าใจกันทั่วไป หรือลักษณะของสิ่งใด ๆ ที่นิยมกำหนดขึ้นเองเพื่อใช้แทนความหมายอีกสิ่งหนึ่ง ดังนั้นคำสัญลักษณ์ ก็คือ คำที่ใช้แทนสภาพสิ่งต่าง ๆ ที่มีได้มีความหมายตามตัวอักษร ไม่ใช่การเปรียบเทียบ แต่เป็นการแสดงความนัย ซึ่งจะต้องตีความให้เข้าใจตรงกัน

ตัวอย่าง

ดอกกรัก	แทน	ความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี
ดอกหญ้า	แทน	ความต่ำศักดิ์
ดอกกลิ่นหอม	แทน	ความระทม ความตาย
สุนัข	แทน	ความเลว ความซื่อสัตย์
แมลงภู, ผึ้ง	แทน	ผู้ชายเจ้าชู้

ตัวอย่าง

อย่าเอื้อมเค็ดดอกฟ้า	มาถนอม
สูงสูดมือมักรอม	อกไข่
เค็ดแต่ดอกพะยอม	ยามยาก ชมนา
สูงก็สอยด้วยไม้	อาจเอื้อมเอาถึง

(โคลงโลกนิติ : สมเด็จพระยาเดชาดิศร)

ดอกฟ้า ในที่นี้แทน หญิงสูงศักดิ์

ดอกพะยอม ในที่นี้แทน หญิงต่ำศักดิ์

6. คำเปรียบเทียบ คือ คำหรือถ้อยคำ 2 อย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่น่าจะนำมาเปรียบเทียบกันได้ มาเปรียบเทียบกัน ทำให้ได้คำเปรียบเทียบที่แปลกใหม่ มีมุมมองใหม่ ๆ ไม่ซ้ำแบบเดิม ทั้งนี้เพื่อมุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ คำเปรียบเทียบในลักษณะนี้แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบดังนี้

6.1 การเปรียบเทียบแบบตรง เป็นการเปรียบเทียบแบบง่าย ๆ ระหว่างสิ่งสองสิ่ง ความคิดสองความคิด ซึ่งไม่น่าจะเปรียบเทียบกันได้ มาเปรียบเทียบกัน

ตัวอย่าง

ผู้หญิงเปรียบเหมือนร้านขายของ : ผู้หญิงนี้เปรียบเหมือนร้านขายของ เอาสินค้าอย่างหนึ่งมาวางโชว์ไว้ข้างหน้า แต่ความจริงในใจอยากขายสินค้าอีกอย่างหนึ่ง ผู้ชายจำต้องฉลาดและชำนาญพอจึงจะรู้ว่าหญิงนั้นซ่อนความเร้นลับที่เป็นธาตุแท้ของเธอไว้ข้างใน

(วิบุรุษในหนังสือ : อิศรา อมันตกุล)

6.2 การเปรียบเทียบแบบบุคคล เป็นการนำตัวเองไปเปรียบเทียบกับสิ่งอื่น แล้วบรรยายความรู้สึกของตนเป็นสิ่งที่นั่น

ตัวอย่าง

สมมุติตัวเองเป็นรองเท้า : ถ้าฉันเป็นรองเท้า ฉันคงทุกข์ทรมานมาก เพราะเจ้านายของฉันชอบใช้ฉันเหยียบย่ำไปตามโคลนเลน น้ำครำ สึกสกปรก หรือไม่ก็บุกป่าฝ่าดง

6.3 การเปรียบเทียบแบบคู่ค่าขัดแย้ง เป็นการเปรียบเทียบโดยนำค่าสองค่าที่มีความขัดแย้งกันมาสร้างเป็นค่าใหม่

ตัวอย่าง

ใจดีอย่างแหม่มด โง่อย่างฉลาด งามอย่างน่าเกลียด หรือศัตรูที่เป็นมิตร เป็นต้น

แบบฝึก การสร้างสรรค์ถ้อยคำ

กลุ่มที่.....	จำนวน.....	คน ได้แก่
1.....เลขที่.....	4.....	เลขที่.....
2.....เลขที่.....	5.....	เลขที่.....
3.....เลขที่.....	6.....	เลขที่.....

จุดประสงค์ที่ 1 : นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ถ้อยคำ

1. ให้นักเรียนพิจารณาถ้อยคำหรือข้อความที่ขีดเส้นใต้ในบทร้อยกรองต่อไปนี้ว่าเป็นถ้อยคำหรือข้อความประเภทใด (ข้อละ 2 คะแนน)

- ก. คำแสดงภาพ   ข. คำแสดงอารมณ์   ค. คำเตือนเสียง
ง. คำไวพจน์   จ. คำสัญลักษณ์   ฉ. คำเปรียบเทียบ

1.1 “น้ำขึ้นให้รีบตัก”   สองแถวคลั่งกอนนราวจ้าวถนน

ตอบ.....

1.2 พี่รักเธอมากนัก แม้แต่ดาวเดือนถ้าพี่สามารถเอื้อมคว้ามาได้ พี่จะเก็บมาให้เธอ
ใคร ๆ เขาว่าพี่หลงเธอ ไม่ใช่รักธรรมดาเสียแล้ว

ตอบ.....

1.3 นาเอ๋ยนารี   ภคินี กัณยา สุดา สมร

ตอบ.....

1.4 ที่โคนไผ่ไก่อป่ามาชุ่มชุก   เสียงกกุกกุกเขี่ยดินกินลูกชุก

ตอบ.....

1.5 เมื่อแรกเชื่อว่าเนื้อหับทิมแท้   มาแปรเป็นพลอยหุงไปเสียได้

ตอบ.....

1.6 แรงเหมือนนมค   อคเหมือนอก   กล้าเหมือนหญิง

ตอบ.....

จุดประสงค์ที่ 2 : นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ถ้อยคำและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

2. ให้นักเรียนเลือกเติมคำแสดงภาพ คำแสดงอารมณ์ หรือคำเลียนเสียงลงในข้อความหรือบทร้อยกรองต่อไปนี้ให้ถูกต้องและเหมาะสม (ข้อละ 2 คะแนน)

2.1 ทันทีที่พบหล่อน ผมก็ตกใจสุดขีด เพราะใบหน้าของหล่อน.....
 นัยน์ตา.....(คำแสดงอารมณ์หวาดกลัว)

2.2 คื่นที่ดาว.....ประดับฟ้า สุดสายตาทิวเขา.....(คำแสดงภาพ)

2.3 ฤดีค่อย ๆ เดิน.....เข้ามาในบ้าน (คำแสดงภาพ)

2.4 บุงก็ซุ่มรุมกักปิด.....เสียง.....(คำเลียนเสียง)

3. จากภาพให้นักเรียนเขียนคำไวพจน์มาข้อละ 4 คำ (ข้อละ 2 คะแนน)

ตัวอย่าง คือ ม้า ได้แก่ อัสวะ พาชี สินธพ

3.1 คือ.....ได้แก่.....

3.2 คือ.....ได้แก่.....

4. จากภาพให้นักเรียนเขียนคำและความหมายของคำสัญลักษณ์ต่อไปนี้ (ข้อละ 2 คะแนน)

ตัวอย่าง

คือ ดอกกลั่นทม หมายถึง ความระทม ความตาย

4.1 คือ.....หมายถึง.....

4.2 คือ.....หมายถึง.....

5. ให้นักเรียนเขียนคำเปรียบเทียบแบบตรง และอธิบายความหมายให้เข้าใจ
(การเปรียบเทียบแบบตรง) (ข้อละ 2 คะแนน)

5.1 เย็นเหมือน : ..... หมายถึง.....

5.2 คนใจร้ายเหมือน : ..... หมายถึง.....

6. ให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกด้วยเหตุผลจากการสมมุติตัวเองเป็นสิ่งที่ต่อไปนี้
(การเปรียบเทียบแบบบุคคล) (ข้อละ 2 คะแนน)

6.1 นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนเป็นถังขยะ : .....

.....

6.2 นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนเป็นสุนัขข้างถนน : .....

.....

7. ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดกับคำที่ขัดแย้งกันมาสร้างเป็นคำใหม่ แล้วอธิบายความหมาย
ของถ้อยคำ (การเปรียบเทียบแบบคู่คำขัดแย้ง) (ข้อละ 2 คะแนน)

7.1 แรง : ..... หมายถึง.....

7.2 ขยัน : ..... หมายถึง.....

จุดประสงค์ที่ 1	คะแนนเต็ม 12 คะแนน	จุดประสงค์ที่ 2	คะแนนเต็ม 28 คะแนน
	ได้.....คะแนน		ได้.....คะแนน

แบบฝึกเพื่อซ่อมเสริม การสร้างสรรค์ถ้อยคำ		
กลุ่มที่.....	จำนวน.....	คน ได้แก่
1.....เลขที่.....	4.....เลขที่.....	
2.....เลขที่.....	5.....เลขที่.....	
3.....เลขที่.....	6.....เลขที่.....	
จุดประสงค์ที่ 1 : นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ถ้อยคำ		
1. ให้นักเรียนพิจารณาถ้อยคำหรือข้อความที่ขีดเส้นใต้ในบทหรือกรองต่อไปนี้ว่าเป็นถ้อยคำหรือข้อความแบบใด (ข้อละ 2 คะแนน)		
ก. คำแสดงภาพ	ข. คำแสดงอารมณ์	ค. คำเตือนเสียง
ง. คำไวพจน์	จ. คำสัญลักษณ์	ฉ. คำเปรียบเทียบ
1.1 <u>ตุ๊กต้อย ๆ เดินกะย่องกะแย่ง เข้ามาในบ้าน</u>		
ตอบ.....		
1.2 <u>ครั้นรุ่งสุริยัน ตะวันโद่ง</u> <u>โค้งโค้งลงอ่างแล้วล้างหน้า</u>		
ตอบ.....		
1.3 <u>เสือโคร่งขยปิบเปรี้ยว</u> <u>แอบโจนเสียงเสียงฟังกลัว</u>		
ตอบ.....		
1.4 <u>มีหัวใจบอบข้ำสำหรับรัก</u> <u>ก็อกหักทุกหนยังทนเห็น</u>		
ตอบ.....		
1.5 <u>ถ้าฉันเป็นดอกกุหลาบ</u> <u>ฉันจะทำให้หนามของฉันคมและมีกลีบดอกหงิกๆ งอ ๆ</u> เพื่อคนจะได้ไม่มาพราวฉัน ไปจากฉัน		
ตอบ.....		

1.6 อย่าเอื้อมเด็ดดอกไม้   มาถนอม

สูงสุดมือมักตรอม   ออกใช้

ตอบ.....

จุดประสงค์ที่ 2 : นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ถ้อยคำและนำไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม

2. ให้นักเรียนเลือกเติมคำแสดงภาพ คำแสดงอารมณ์ หรือคำเลียนเสียงลงในข้อความหรือบทร้อยกรองต่อไปนี้ให้ถูกต้องและเหมาะสม (ข้อละ 2 คะแนน)

2.1 ฉันไม่เพียงแต่หวงเธอเท่านั้น แต่ฉันยัง.....เธอมาก เพราะกลัวเธอจะไม่ปลอดภัยจากมารสังคม (คำแสดงอารมณ์)

2.2 รถเมล์คันนั้นวิ่ง.....จนคนโดยสารในรถ.....(คำแสดงภาพ)

2.3 เสียง.....ห้องตีเหล่าปีพาทย์   เสียง.....ระนาดซัดจังหวะ
(คำเลียนเสียง)

2.4 ลมหนาวพัด.....จนฉันต้องหีบเสื้อกันหนาวขึ้นมาใส่ (คำแสดงอารมณ์)

3. จากภาพให้นักเรียนเขียนคำไวพจน์มาข้อละ 4 คำ (ข้อละ 2 คะแนน)

ตัวอย่าง

คือ ป่า ได้แก่ ไพร สัณฑ์ ไพรวัน พนา พงไพร

3.1   คือ .....ได้แก่.....

3.2   คือ .....ได้แก่.....

4. จงพิจารณาบทร้อยกรองต่อไปนี้แล้วเขียนความหมายของคำสัญลักษณ์ที่ขีดเส้นใต้ (ข้อละ 2 คะแนน)

4.1   ดักเสื่อร้ายในป่ายากกว่าปล่อย   ดักเสื่อร้ายเล่ห์ม้ายากกว่าหลง
เสื่ออยู่ป่าว่าร้ายแต่ไพรพง   เสื่ออยู่ดงคอนกริตพิษกว่านั้น
 ตอบ เสื่อ หมายถึง.....

4.2   แม่เหมมหมอกหลอกหลอนอย่างวอนไหว   จงแจ้งใจหยัดขึ้นคั้นจากฝืน
เชิดหน้าผู้เป็นอะไรให้เป็นกัน   เมื่อเอยกี่เมื่อนั้น.....มันต้องแพ้
 ตอบ แม่เหมมหมอก หมายถึง.....

5. ให้นักเรียนเขียนคำเปรียบเทียบแบบตรง และอธิบายความหมายให้เข้าใจ (เปรียบเทียบแบบตรง) (ข้อละ 2 คะแนน)

5.1 ผู้หญิงคนนั้นอ้วนเหมือน : ..... หมายถึง.....

5.2 อากาศสดชื่นเหมือน : ..... หมายถึง.....

6. ให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกด้วยเหตุผลจากการสมมุติตนเองเป็นสิ่งที่ต่อไปนี้ (การเปรียบเทียบแบบบุคคล) (ข้อละ 2 คะแนน)

6.1 นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนเป็นวัวที่กำลังถูกพาไปฆ่า : .....

.....

6.2 นักเรียนรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนเป็นตู้โทรศัพท์สาธารณะ : .....

.....

7. ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดกับคำที่ขัดแย้งกันมาสร้างเป็นคำใหม่ แล้วอธิบายความหมายของถ้อยคำ (การเปรียบเทียบแบบคู่คำขัดแย้ง) (ข้อละ 2 คะแนน)

7.1 รวย : ..... หมายถึง.....

7.2 งาม : ..... หมายถึง.....

จุดประสงค์ที่ 1	คะแนนเต็ม 12 คะแนน	จุดประสงค์ที่ 2	คะแนนเต็ม 28 คะแนน
	ได้.....คะแนน		ได้.....คะแนน

แผนการสอนที่ 3**เรื่อง** นำความคิด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 คาบ 50 นาที

ความคิดรวบยอด

นำความคิดเป็นการคิดเรื่องต่าง ๆ แล้วนำมาเขียนเรียบเรียงอย่างเป็นอิสระและต่อเนื่องกัน ด้วยการใช้กลุ่มคำหรือประโยคอย่างมีชั้นเชิงวรรณศิลป์ ให้มีลักษณะคล้ายร้อยกรอง แต่ไม่เน้นสัมผัส จะทำให้งานเขียนสละสลวย กระชับ ลึกซึ้งกินใจ และได้อารมณ์ความรู้สึก

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถคิดและเขียนเรื่องราวต่าง ๆ เป็นนำความคิดได้อย่างอิสระและต่อเนื่องกัน ด้วยชั้นเชิงวรรณศิลป์

เนื้อหา

นำความคิดเป็นการคิดและเขียนเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นอิสระและต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ด้วยการเรียบเรียงกลุ่มคำหรือประโยคให้มีลักษณะคล้ายร้อยกรอง แต่ไม่เน้นสัมผัส ซึ่งถ้าสร้างสรรค์ถ้อยคำและเลือกใช้อย่างมีลีลามีชั้นเชิงวรรณศิลป์ในการเขียน จะทำให้งานเขียนสละสลวย กระชับ ลึกซึ้งกินใจ และได้อารมณ์ความรู้สึก

ตัวอย่าง

ครูคือผู้ให้ไฟชีวิต

ให้ความรู้และความคิดแก่ศิษย์

โดยมิได้คิดหวังในรางวัล

เทียนขอมร้อนขอมไหม้เพื่อให้แสง

แจกเช่นครูผู้ยอมเหนื่อยยากทั้งกายใจ

น้ำตาเทียนที่ไหลจึงมีค่าเทียบเท่าน้ำตาครู

(น้ำตาเทียน : สุภกัญญา รอดเดช)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

1. ครูนำดอกกุหลาบมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนระดมความคิดว่านี่คืออะไร โดยบอกมาให้มากที่สุดแล้วเขียนไว้บนกระดานดำ
2. ให้นักเรียนนำถ้อยคำจากข้อ 1 มาสร้างเป็นประโยคประมาณ 8-10 ประโยค แล้วช่วยกันเรียบเรียงประโยคให้เป็นเนื้อเรื่องเดียวกัน
3. ครูซักถามว่า การคิดในข้อ 1 และการเขียนของนักเรียนในข้อ 2 มีลักษณะเป็นอย่างไร
4. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นดำเนินการเรียนการสอน (35 นาที)

5. ครูนำถ้อยคำที่นักเรียนช่วยกันคิดจากขั้นนำเข้าสู่บทเรียนมาให้นักเรียนหาถ้อยคำเปรียบเทียบ เช่น สวยเหมือนพระอาทิตย์ สวยอย่างน่าเกลียด เป็นต้น
6. ให้นักเรียนนำข้อมูลที่สร้างสรรค์จากข้อ 5 มาช่วยกันเขียนเป็นลำนำความคิด กำหนดให้เขียนไม่เกิน 5 บรรทัด

7. จากการเขียนลำนำความคิดในข้อ 6 ครูซักถามนักเรียน ดังนี้

7.1 การที่นักเรียนดูคอกกฤษาเพื่อระดมความคิดว่านี่ถึงอะไร แล้วช่วยกันบอกมาให้มากที่สุดนั้น เรียกว่าขั้นตอนอะไร

7.2 จากการนำถ้อยคำมาคิดหาคำหรือถ้อยคำเปรียบเทียบ เรียกว่าขั้นตอนอะไร

7.3 และการนำถ้อยคำที่สร้างสรรค์แล้ว มาเรียบเรียงเป็นกลุ่มคำหรือประโยคอย่างอิสระ และต่อเนื้อกันให้เป็นเรื่องราวเดียวกันนั้น เรียกว่าขั้นตอนอะไร

จากข้อ 7.1 – 7.3 ให้นักเรียนสรุปเป็นขั้นตอนการเขียนลำนำความคิด

8. ครูอธิบายเพิ่มเติมโดยใช้แผ่นใส ตัวอย่างขั้นตอนการเขียนลำนำความคิด ประกอบการอธิบาย

9. แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 – 6 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มทำแบบฝึก การเขียนลำนำความคิด

10. นักเรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนผลงานกันเพื่อตรวจกลไกทางการเขียน ซึ่งได้แก่การสะกดคำ ตัวการันต์ ความสะอาด และความมีระเบียบเรียบร้อย

11. นักเรียนปรับปรุงแก้ไขผลงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

12. ครูและนักเรียนตรวจผลงานการทำแบบฝึกพร้อมกัน

ขั้นประเมินผล (5 นาที)

13. ครูแจกใบประเมินผลแบบฝึกให้นักเรียนประเมินผลของกลุ่ม โดยกรอกคะแนนลงในช่อง กลุ่มใดได้คะแนนต่ำกว่า 32 คะแนน (ร้อยละ 80) ให้ซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน ซึ่งจะซ่อมเสริมเฉพาะจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านเท่านั้น

หมายเหตุ

การซ่อมเสริมดำเนินการ ดังนี้

1. ให้นักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปสอนนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและชี้แนะในกรณีที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ตรงกัน

2. ให้นักเรียนกลุ่มที่ไม่ผ่านทำแบบฝึกหัดเพื่อซ่อมเสริม

3. ครูและนักเรียนตรวจผลงานร่วมกัน แล้วประเมินผลด้วยเกณฑ์ร้อยละ 80
การดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องจะดำเนินการจนกว่านักเรียนจะผ่านเกณฑ์หรือมี
ความพร้อมมากที่สุด

สื่อการเรียนการสอน

1. ดอกกุหลาบ
2. แผ่นใส ตัวอย่างขั้นตอนการเขียนนำความคิด
3. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ
4. แบบฝึก การเขียนนำความคิด

วัดผลและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการทำงาน
3. จากความสนใจ
4. จากการทำแบบฝึก

แผ่นใส ตัวอย่างขั้นตอนการเขียนลํานําความคิด		
ตัวอย่างขั้นตอนการเขียนลํานําความคิด เรื่อง เพื่อน		
ขั้นรวบรวมข้อมูล	ขั้นการสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ขั้นลํานําความคิด
<ul style="list-style-type: none"> - ทุกคนเกิดมาต้องมีเพื่อน - เพื่อนที่ดีมีน้อย - เพื่อนเห็นแก่ตัว - เพื่อนช่วยให้เรามีพลังต่อสูชีวิต - เพื่อนช่วยแก้ปัญหา - เราล้าทำทุกอย่าง ถ้ามีเพื่อน - เราจะสมหวังเพราะมีเพื่อนช่วยเหลือ 	<p>เพื่อนเปรียบเสมือนสมบัติอันล้ำค่า เราควรรักษาน้ำใจของเพื่อนไว้ เพราะในชีวิตนี้การมีเพื่อนที่ดีจะช่วยให้เราล้าคิดล้าทำในทุกสิ่ง</p>	<p>ขอเพียงชีวิตนี้เรามีเพื่อน เราล้าทำในสิ่งที่ไม่ล้าทำ เราล้าหวังในสิ่งที่ไม่อาจสมหวัง เพื่อนเป็นพลังแรงใจให้เราเสมอ เพื่อนที่ดีถึงแม้จะมีเพียงหนึ่งก็ซาบซึ้งในคุณค่าและน้ำใจ คำว่า "เพื่อน" จึงเปรียบเสมือน...สมบัติอันล้ำค่า ที่เราควรรักษาและหวงแหนไว้</p>

เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนนการเขียนนำความคิด

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. เนื้อหา/ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่		
แนวคิดดี	10	.....
ถ้อยคำที่แปลกใหม่ มุมมองใหม่	10	.....
2. กลไกการเขียน ได้แก่		
การสะกดคำ	5	.....
ความสะอาด ความมีระเบียบเรียบร้อย	5	.....
3. ความไพเราะ/มีวรรณศิลป์	10	.....
รวม	40	.....

เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนนการเขียนนำความคิด

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. เนื้อหา/ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่		
แนวคิดดี	10	.....
ถ้อยคำที่แปลกใหม่ มุมมองใหม่	10	.....
2. กลไกการเขียน ได้แก่		
การสะกดคำ	5	.....
ความสะอาด ความมีระเบียบเรียบร้อย	5	.....
3. ความไพเราะ/มีวรรณศิลป์	10	.....
รวม	40	.....

แผนการสอนที่ 4

เรื่อง คำสัมผัสคล้องจอง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 คาบ 50 นาที

ความคิดรวบยอด

คำสัมผัสคล้องจองเป็นลักษณะบังคับที่สำคัญที่สุดของการเขียนบทร้อยกรอง การมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการเขียนคำสัมผัสคล้องจอง จะทำให้เขียนบทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนคำสัมผัสคล้องจองได้
2. นักเรียนสามารถเลือกเติมคำที่กำหนดลงในช่องว่างของบทร้อยกรองและเรียงคำที่กำหนดให้สัมผัสคล้องจอง ถูกต้อง และเหมาะสม

เนื้อหา

ลักษณะบังคับที่สำคัญที่สุดของการเขียนร้อยกรองก็คือ คำสัมผัสคล้องจอง บทร้อยกรองทุกประเภทจำเป็นต้องมีคำสัมผัสคล้องจองซึ่งในคำประพันธ์เรียกสั้น ๆ ว่า “สัมผัส”

สัมผัสมี 2 แบบ ได้แก่

1. สัมผัสสระ คือ คำคล้องจองกันด้วยเสียงของสระเสียงเดียวกัน เช่น รี – มี, รา – มา, ปู – รุ เป็นต้น ส่วนคำที่มีตัวสะกด การสัมผัสสระต้องรวมไปถึงเสียงตัวสะกดเสียงเดียวกันด้วย เช่นชาติ – มาด, ดม – ชม, มีด – กัด เป็นต้น
2. สัมผัสอักษร คือ คำที่คล้องจองด้วยเสียงพยัญชนะเสียงเดียวกัน ได้แก่ คำที่ใช้พยัญชนะต้นตัวเดียวกันเช่น หิว – หาย, ความ – ภัย หรือพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันเช่น สร้าง – ซึ่ง

ในการเขียนบทร้อยกรองจะนำสัมผัสสระและสัมผัสอักษรมาใช้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. สัมผัสใน หมายถึง สัมผัสภายในวรรคเดียวกัน จะเป็นสัมผัสสระหรือสัมผัสอักษรก็ได้ ไม่เป็นสัมผัสบังคับ แต่เป็นสัมผัสที่ช่วยเพิ่มความไพเราะของบทร้อยกรองยิ่งขึ้น
2. สัมผัสนอก หมายถึง สัมผัสนอกวรรคและสัมผัสระหว่างบท เป็นสัมผัสบังคับซึ่งต้องเป็นสัมผัสสระเท่านั้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

1. แบ่งนักเรียนเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงให้เล่นเกมแข่งขันร้องเพลง โดยกำหนดให้ทั้งสองฝ่ายร้องเพลงโต้ตอบกันฝ่ายใดหาคำมาร้องโต้ตอบไม่ทันจะถือว่าแพ้ ให้ร้องฝ่ายละ 1 ตอน เมื่อฝ่ายชายร้องจบ ฝ่ายหญิงก็ต้องร้องตอบ แล้วให้ทั้งชายและหญิงร้องต่อกันด้วยสร้อยทุกครั้ง ชื่อบุคคลที่กล่าวถึงอาจเป็นตัวละครในวรรณคดี เป็นดารารายานตร์ หรือชื่อของนักเรียนเองก็ได้

เพลงสระอา

สระอาเอ๋ยสระอา นักเรียนจงจำไว้ ภาษาไทยชอบใช้สระอา

สระอาเอ๋ยสระอา สัญลักษณ์นั้นคือลากข้าง ซึ่งเราต้องวางหลังพยัญชนะนา

สระอาเอ๋ยสระอา ถ้าจะเล่นเรื่องการประพันธ์ เราต้องขยันใช้เสียงอา

(สร้อย) ลามะลิลา ขึ้นต้นเป็นมะลิซ้อน พอแตกใบอ่อนเป็นมะลิลา

(ช) : ตัวพื้้นั้นเป็นพระราม (ซ้ำ) (ญ) : ตัวน้องโคมงามเป็นนางสีดา

(ช) : ตัวพื้้นั้นเป็นอิเหนา (ซ้ำ) (ญ) : ตัวน้องนงเยาว์เป็นบุษบา

(ช) : ตัวพื้้นั้นเป็นฉัตรชัย (ซ้ำ) (ญ) : ตัวน้องใจโลเป็นจินตหรา

(ช) : ตัวพื้้นั้นเป็นสมศักดิ์ (ซ้ำ) (ญ) : ตัวน้องนงลักษณ์เป็นอารยา

(ดัดแปลงจากเพลงสระอาของ สุจริต เพียรชอบ)

2. ครูซักถามว่า ถ้อยคำที่ร้องโต้ตอบกันในเนื้อเพลง มีลักษณะของการคล้องจองกันหรือไม่อย่างไร
3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้
 ขั้นดำเนินการเรียนการสอน (35 นาที)
4. ให้นักเรียนดูบัตรคำที่เป็นคำสัมผัสสระ ได้แก่ คำว่า กา - ยา คม - ชมชาติ - มาค
 พันธุ์ - สรรค์ และ บาทร - อาจ แล้วให้บอกลักษณะของคำสัมผัสสระในแต่ละบัตรคำว่ามีลักษณะ
 เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร จากนั้นช่วยกันให้ความหมายของคำสัมผัสสระ
5. ให้นักเรียนดูบัตรคำที่เป็นคำสัมผัสอักษร ได้แก่ คำว่า มา - มี หิว - หาย ควาย - ความ
 สร้าง - ซึ่ง และ ญาณ - ยักษ์ แล้วให้บอกลักษณะของคำสัมผัสอักษรในแต่ละบัตรคำว่ามีลักษณะ
 เหมือนและแตกต่างกันอย่างไร จากนั้นช่วยกันให้ความหมายของคำสัมผัสอักษร
6. ครูเขียนบทหรือกรองต่อไปนี้บนกระดานดำ ให้นักเรียนดูและสังเกตคำสัมผัสคล้องจอง
 กันภายในวรรคและระหว่างวรรคต่อวรรค จากนั้นครูซักถามว่าคำสัมผัสคล้องจองภายในวรรคหรือที่
 เรียกว่า “สัมผัสใน” ได้แก่ คำใดกับคำใด มีลักษณะอย่างไร และคำสัมผัสคล้องจองระหว่างวรรคต่อ
 วรรค หรือที่เรียกว่า “สัมผัสนอก” ได้แก่ คำใดกับคำใด มีลักษณะอย่างไร แล้วช่วยกันสรุปความหมาย
 ของสัมผัสนอกและสัมผัสใน

ตัวอย่างบทหรือกรอง

เขาย่อมเปรียบเทียบความว่ายามรัก	แต่น้ำผักคัมขมขมว่าหวาน
ครั้นจิตจางห่างเหินไปเนิ่นนาน	แต่น้ำตาลก็ว่าเปรี้ยวไม่เหลือขมแล

(พระอภัยมณี : สุนทรภู่)

7. ให้นักเรียนซักถามเนื้อหาในข้อ 4 - 5 เพื่อทำความเข้าใจ
8. นักเรียนแต่ละคนทำแบบฝึก คำสัมผัสคล้องจอง

9. ครูและนักเรียนตรวจผลงานจากการทำแบบฝึกหัดร่วมกัน
ชั้นประเมินผลงาน (5 นาที)

10. ครูแจกใบประเมินผลแบบฝึกหัดให้นักเรียนประเมินผลของแต่ละคน โดยกรอกคะแนนลงในช่อง คนใดได้คะแนนต่ำกว่า 13 คะแนน (ร้อยละ 80) ให้ซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน ซึ่งจะซ่อมเสริมเฉพาะจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านเท่านั้น

หมายเหตุ

การซ่อมเสริมดำเนินการ ดังนี้

1. ให้นักเรียนคนที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปสอนนักเรียนคนที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและชี้แนะในกรณีที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ตรงกัน
  2. ให้นักเรียนคนที่ไม่ผ่านทำแบบฝึกหัดเพื่อซ่อมเสริม
  3. ครูและนักเรียนตรวจผลงานร่วมกัน แล้วประเมินผลด้วยเกณฑ์ร้อยละ 80
- การดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องจะดำเนินการจนกว่านักเรียนจะผ่านเกณฑ์หรือมีความพร้อมมากที่สุด

สื่อการเรียนการสอน

1. เพลงสรรเสริญ
2. บัตรคำสัมผัสสระจำนวน 5 บัตร และบัตรคำสัมผัสอักษรจำนวน 5 บัตร
3. กระดาษแผ่น
4. ตัวอย่างบทร้อยกรอง
5. แบบฝึก คำสัมผัสคล้องจอง

วัดผลและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม
2. จากความสนใจ
3. จากการทำแบบฝึก

แบบฝึก คำสัมผัสคล้องจอง	
ชื่อ.....	เลขที่.....
ชั้น.....	
จุดประสงค์ที่ 1 : นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนคำสัมผัสคล้องจองได้	
1. ให้นักเรียนเขียนคำสัมผัสสระและสัมผัสอักษรจากคำที่กำหนด (ข้อละ 2 คะแนน)	
ตัวอย่าง : สัมผัสสระ : ชื่ออาหาร	: แกงปลา ต้มข่าไก่ ไข่ฟู
1.1 สัมผัสสระ : ชื่อผู้ชาย	: สมศักดิ์
1.2 สัมผัสอักษร : ชื่อสัตว์	: หมู
จุดประสงค์ที่ 2 นักเรียนสามารถเลือกเติมคำที่กำหนดลงในช่องว่างของบทร้อยกรองและเรียงคำที่กำหนด ให้สัมผัสคล้องจอง ถูกต้อง และเหมาะสม	
2. ให้นักเรียนเลือกเติมคำที่กำหนดไว้ในวงเล็บลงในช่องว่างของบทร้อยกรอง ให้สัมผัสคล้องจอง ถูกต้อง และเหมาะสม (ข้อละ 2 คะแนน)	
2.1 (ยาพิษ ชื่นชุ่ม อ่อนนุ่ม)	:
คือน้ำผึ้ง คือน้ำตาล คือ.....	คือหยดน้ำอมฤตอัน.....
คือเกสรดอกไม้ คือ ไผ่ขม	คือความกตัญญูคือความฝันนั้นแหละรัก
(ไฟรัก ไฟลา ไฟหิ่ง : รยงค์ เวนุรักษ์)	
2.2 (กระดังงา แข็งกล้า เหล่าพกา)	:
จงดูเยี่ยงเหล็กหลอมนั้นย่อมอ่อน	ถูกไฟฟอนร้อนแรงกลับ.....
เพราะเหตุได้ไฟอัง.....	จึงหอมกล้ำกลิ่นไกลเพราะไฟแรง
(ค่าคน : มะเนาะ ยูเด็น)	

2.3 (ครีมเขียว ทอดยาว อ้อยอิ่ง)
 ควันไฟลอย.....ทิ้งทิวไม้ เป็นภาพไหวอยู่หว่างกลางความเหงา
 ฟ้ายืดจืดหม่นปนทึมเทา ทาบทิวเขา.....คูเดียวดาย
 (กลับบ้าน : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

2.4 (ปรุรงกลิ่น หอมนาน มาลัย)
 ดอกไม้ป่า.....ประทีนป่า อบบุหงา.....ทั่วไพรกว้าง
 หอมจนหอบหัวใจไปเคว้งคว้าง เคลิ้มถวิลกลิ่นปรางอบกลางทรวง
 (ชุดวาริตรียางค์ : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

3. ให้นักเรียนเรียงคำที่กำหนดให้ ให้สัมพันธ์คล้องจอง ถูกต้อง และเหมาะสม (ข้อละ 2 คะแนน)

ตัวอย่าง :

นำชน / พันโศก / ให้ / พุทธธรรม / = พุทธธรรมนำชนให้พันโศก

3.1 ไบหญ้า / เห็น / ซาซบ / ต้นไม้ / ลง / = ...

3.2 คล้อยฟ้า / พอ / ระบายยับ / แดดพร้อย / = ...

จุดประสงค์ที่ 1	คะแนนเต็ม 4 คะแนน	จุดประสงค์ที่ 2	คะแนนเต็ม 12 คะแนน
	ได้.....คะแนน		ได้.....คะแนน

2.3 (อ้อมอก โอบอ้อม อ้อมตัก)
 ใจสองใจใกล้ชิดสนิทขวัญ จับมือกันต่อสู้อุปสรรค
 เอื้อ.....แอบอิงให้พึ่งพิง อุ่น.....พักขวัญจนวันตาย
 (ประทับใจที่ดับไปแล้ว : รัชญา วิเศษแพทยา)

2.4 (จี่นำทาง หาคุนครุ เจียรระโน)
 ศิษย์เป็นเพียงเม็ดพลอยด้อยคุณค่า คอยเวลา.....ให้งามทรู
 มาประดับสร้อยแหวนแสนเชิดชู รอคอยครุจัดทำ.....
 (กราบครุ : สุภกัญญา รอดเดช)

3. ให้นักเรียนเรียงคำที่กำหนดให้ ให้สัมผัสคล้องจอง ถูกต้อง และเหมาะสม (ข้อละ 2 คะแนน)

3.1 หน้ามอง / แขนง / ผอง / บน / ถึง / กิ่งไม้ / = ...

3.2 ใจมนุษย์ / มีมาก / อยากร / อารมณ์ / ใน / = ...

จุดประสงค์ที่ 1	คะแนนเต็ม 4 คะแนน	จุดประสงค์ที่ 2	คะแนนเต็ม 12 คะแนน
	ได้.....คะแนน		ได้.....คะแนน

แผนการสอนที่ 5

เรื่อง กลอนแปด

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 2 คาบ 100 นาที

ความคิดรวบยอด

กลอนแปดเป็นกลอนสุภาพชนิดหนึ่ง และเป็นกลอนแม่บทหลักของกลอนชนิดอื่น ๆ เช่น กลอนดอกร้อย กลอนสักวา กลอนเสภา กลอนนิทาน เป็นต้น ดังนั้นถ้าเขียนกลอนแปดได้ ก็จะสามารถเขียนกลอนชนิดอื่น ๆ ได้โดยง่าย

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนกลอนแปดได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพของตน

เนื้อหา

ลักษณะข้อบังคับของกลอนแปด

กลอนแปดเป็นคำประพันธ์ที่มีลักษณะข้อบังคับ ดังนี้

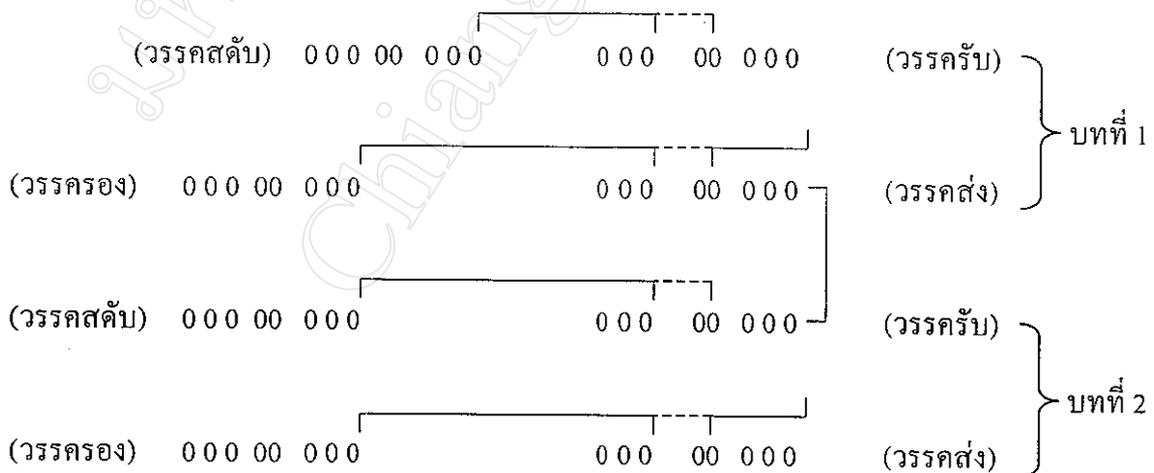
1. คณะ กลอนแปดบทหนึ่งจะมี 2 คำกลอน 1 คำกลอน จะมี 2 วรรค ฉะนั้นกลอนแปด 1 บท จะมี 4 วรรค มีชื่อเรียกว่า วรรคสดับ วรรครับ วรรครอง และวรรคส่ง ตามลำดับ ซึ่งแต่ละวรรคจะมี 8 คำ แต่อนุโลมให้มีได้ตั้งแต่ 7 – 9 คำ
2. จังหวะของคำ กลอนแปดแบ่งการอ่านคำในแต่ละวรรค คือ วรรคละ 7 คำ อ่านเป็น 2-2-3, 3-2-2, 2-3-2 วรรคละ 8 คำ อ่านเป็น 2-3-3, 3-2-3, 3-3-2 และวรรคละ 9 คำ อ่านเป็น 3-3-3
3. สัมผัส กลอนแปดมีสัมผัสนอกหรือสัมผัสบังคับเป็นสัมผัสสระ คือ คำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสคำที่ 3 หรือคำที่ 5 ในวรรคที่ 2 และคำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำสุดท้ายในวรรคที่ 3 และคำที่ 3 หรือ 5 ในวรรคที่ 4 ในกรณีแต่งตั้งตั้งแต่ 1 บทขึ้นไป จะต้องส่งสัมผัสระหว่างบทจาก

คำสุดท้ายของบทแรกสัมผัสกับคำสุดท้ายวรรคที่สองของบทต่อไป ส่วนสัมผัสในนั้นไม่ได้บังคับ แต่ถ้ามีจะเพิ่มความไพเราะให้บทกลอนมากยิ่งขึ้น สัมผัสในอาจจะเป็นได้ทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร แต่นิยมใช้สัมผัสสระมากกว่า

4. เสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรค มีกฎเกณฑ์การใช้เสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรค ดังนี้

1. คำสุดท้ายวรรคแรกใช้ได้ทั้ง 5 เสียง แต่ปัจจุบันไม่นิยมใช้เสียงสามัญ
2. คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 ใช้เสียงจัตวา เสียงเอก หรือเสียงโท ห้ามใช้เสียงตรีหรือเสียงสามัญ
3. คำสุดท้ายวรรคที่ 3 ใช้เสียงสามัญหรือเสียงตรี ห้ามใช้เสียงจัตวา เสียงเอก หรือเสียงโท
4. คำสุดท้ายวรรคที่ 4 ใช้เสียงสามัญหรือเสียงตรี ห้ามใช้เสียงจัตวา เสียงเอก หรือเสียงโท และห้ามใช้เสียงสัมผัสสระเสียงเดียวกับคำท้ายวรรคที่ 2 และ 3 ของบทเดียวกัน

แผนผังกลอนแปด

ตัวอย่าง

วันเกิดลูกเกือบคล้ายวันตายแม่
กว่าอุ้มท้องกว่าคลอดรอดเป็นคน
แม่เจ็บเจียนขาดใจในวันนั้น
ได้ชีวิตแล้วก็เหลือระเรงใจ
ไหนเราเรียกกันว่าวันเกิด
คำอวยพรที่เขียนควรเปลี่ยนมา

เจ็บท้องแท้งเท่าไรก็ไม่บ่น
เดิบโตจนบัดนี้เพราะใคร
กลับเป็นวันลูกฉลองกันผ่องใส
ลืมผู้ให้ชีวิตอนิจจา
วันผู้ให้กำเนิดจะถูกกว่า
ให้มารดาคุณเป็นสุขจึงถูกแท้

(วันเกิด : นภาลักษณ์ สุวรรณธาดา)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

1. ครูคิดแผนภูมิตัวอย่างกลอนแปด และขับเสภาจำนวน 1 บท แล้วซักถามนักเรียนว่าข้อความในแผนภูมิเป็นร้อยกรองประเภทใด

วันเกิดลูกเกือบคล้ายวันตายแม่
กว่าอุ้มท้องกว่าคลอดรอดเป็นคน
แม่เจ็บเจียนขาดใจในวันนั้น
ได้ชีวิตแล้วก็เหลือระเรงใจ
ไหนเราเรียกกันว่าวันเกิด
คำอวยพรที่เขียนควรเปลี่ยนมา

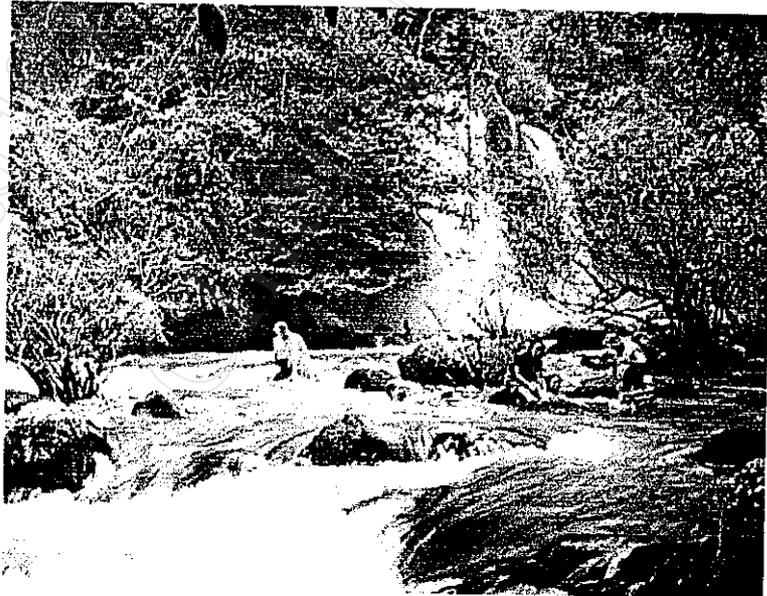
เจ็บท้องแท้งเท่าไรก็ไม่บ่น
เดิบโตจนบัดนี้เพราะใคร
กลับเป็นวันลูกฉลองกันผ่องใส
ลืมผู้ให้ชีวิตอนิจจา
วันผู้ให้กำเนิดจะถูกกว่า
ให้มารดาคุณเป็นสุขจึงถูกแท้

(วันเกิด : นภาลักษณ์ สุวรรณธาดา)

2. ให้นักเรียนอ่านตัวอย่างในแผนภูมิด้วยการอ่านออกเสียงธรรมชาติพร้อมกัน
3. ครูติชมการอ่านของนักเรียน และชี้แจงจังหวะการอ่าน
4. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นตอนในการเรียนการสอน (85 นาที)

5. จากแผนภูมิตัวอย่างกลอนแปด ให้นักเรียนช่วยกันนับจำนวนคำและขีด โยงการทอดรับสัมผัสหรือยกร่องในแผนภูมิ แล้วให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันถึงลักษณะบังคับของกลอนแปด
6. ให้นักเรียนช่วยกันเขียนแผนผังกลอนแปดบนกระดานดำ จากนั้นครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม
7. ครูให้นักเรียนซักถามและให้สรุปบันทึกลงในสมุดงาน
8. แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน จากนั้นครูนำภาพคนเล่นน้ำตกมาติดไว้บนกระดานดำ ให้นักเรียนดูภาพ ครูให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนกลอนแปดบรรยายความคิดความรู้สึก จำนวน 1 บท ทั้งนี้ครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและชี้แนะให้ความเข้าใจ โดยดำเนินการ ดังนี้

8.1 ให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดว่า มองคุณภาพแล้วคิดถึงอะไรบ้าง แต่ละกลุ่มเขียนมาไม่ต่ำกว่า 5 คำ แล้วช่วยกันเลือกคำที่จะนำมาใช้ในการเขียนกลอนแปดต่อไป

8.2 จากคำที่เลือกมา ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนเรียบเรียงเป็นกลอนแปดจำนวน 1 วรรค

8.3 จากนั้นให้เขียนกลอนแปดต่อจากวรรคแรกอีก 1 วรรค ให้มีใจความสอดคล้องกับวรรคแรก และถูกต้องตามรูปแบบฉันทลักษณ์ของกลอนแปด

8.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนกลอนแปดต่อเป็นวรรคที่ 3 ให้มีใจความสอดคล้องกับวรรคที่ 1 และ 2 และถูกต้องตามรูปแบบฉันทลักษณ์ของกลอนแปดเช่นกัน

8.5 แต่ละกลุ่มเขียนกลอนแปดต่อเป็นวรรคที่ 4 ซึ่งเป็นวรรคสุดท้ายของบท ให้มีใจความสอดคล้องกับวรรคที่ 1 2 และ 3 และถูกต้องตามรูปแบบฉันทลักษณ์ของกลอนแปด

8.6 ให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มออกมาอ่านกลอนแปด ซึ่งเป็นผลงานของกลุ่มตน

9. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันเล่นเกม “ต่อกลอนมีด” ต่อไปบนกระดานดำ โดยขีดแบ่งกระดานออกเป็น 5 ช่อง จากนั้นครูเขียนคำสุดท้ายของกลอนแปดจำนวน 2 วรรคต่อ 1 ช่อง รวม 10 วรรค ตามรูปแบบของกลอนแปดอย่างต่อเนื่องกัน กำหนดให้นักเรียนทั้ง 10 กลุ่มต่อกลอนมีด กลุ่มละ 1 วรรค ตามลำดับจากกลุ่มที่ 1 ถึงกลุ่มที่ 10 ให้แต่ละกลุ่มปรึกษาหารือกันภายในเวลา 1 นาที แล้วส่งตัวแทนออกมาเขียนบนกระดานดำพร้อมกันทั้ง 10 กลุ่ม ตามวรรคที่กำหนดไว้ ในการพิจารณากลอนมีดจะไม่คำนึงถึงเนื้อหา แต่จะดูความถูกต้องของฉันทลักษณ์ของกลอนแปด ดังนั้นถ้ากลุ่มใดเขียนไม่ถูกต้องจะถือว่าแพ้ ครูและนักเรียนช่วยกันปรับปรุงแก้ไข แล้วให้กลุ่มที่แพ้่านกลอนมีดบนกระดานดำด้วยน้ำเสียงที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก พร้อมทั้งแสดงกิริยาท่าทางประกอบด้วย จากนั้นครูซักถามนักเรียนว่ากลอนมีดทั้ง 10 วรรคนี้ ครบ 3 บทหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ครบครูจะกำหนดคำสุดท้ายของวรรคให้ แล้วให้นักเรียนช่วยกันต่อจนครบ 3 บท

000 00 00 หาย	000 00 00 ถึง
000 00 00 บึง	000 00 00 ไป
000 00 00 สวย	000 00 00 ไหน
000 00 00 ไกล	000 00 00 มา
000 00 00 รัก	000 00 00 ขา

10. ครูทบทวนขั้นตอนการเขียนลํานําความคิดอย่างสรุป แล้วเพิ่มเติมขั้นตอนที่ 4 คือ ขั้นตอนลิจิตเป็นร้อยกรอง ซึ่งเป็นขั้นตอนดัดแปลงลํานําความคิดให้เป็นร้อยกรองด้วยการเพิ่มสัมผัสและฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองนั้น จากนั้นให้นักเรียนที่ได้คะแนนลํานําความคิดมากที่สุด (จากแผนการสอน การเขียนลํานําความคิด) ออกมาเขียนลํานําความคิดของตนบนกระดานดำ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนเป็นกลอนแปดกลุ่มละ 1 วรรค จนครบจำนวน 2 บท โดยมีครูช่วยแก้ไขปรับปรุง

11. ให้นักเรียนจับคู่กันแล้วทำแบบฝึก การเขียนกลอนแปด โดยให้เขียนขั้นตอนการเขียนบทร้อยกรองทั้ง 4 ขั้นตอนลงในแบบฝึก เน้นขั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ ให้ใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบมาประกอบข้อมูลด้วย

12. นักเรียนแต่ละคู่แลกเปลี่ยนผลงานกัน เพื่อตรวจความถูกต้องของรูปแบบกลอนแปดและกลไกทางการเขียนซึ่งได้แก่ การสะกดคำ ตัววรรค ความสะอาด และความมีระเบียบเรียบร้อย

13. นักเรียนปรับปรุงแก้ไขผลงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

14. ครูและนักเรียนตรวจผลงานจากการทำแบบฝึกร่วมกัน

ขั้นประเมินผลงาน (5 นาที)

15. ครูแจกใบประเมินผลแบบฝึกให้นักเรียนประเมินผลงานของกลุ่ม โดยกรอกคะแนนลงในช่อง คู่ใดได้คะแนนต่ำกว่า 40 คะแนน (ร้อยละ 80) ให้ซ่อมเสริมนอกเวลาเรียนและซ่อมเสริมเฉพาะจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านเท่านั้น

หมายเหตุ

การซ่อมเสริมดำเนินการ ดังนี้

1. ให้นักเรียนคู่ที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปสอนนักเรียนคู่ที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและชี้แนะในกรณีที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ตรงกัน
2. ให้นักเรียนคู่ที่ไม่ผ่านทำแบบฝึกเพื่อซ่อมเสริม
3. ครูและนักเรียนตรวจผลงานร่วมกัน แล้วประเมินผลด้วยเกณฑ์ร้อยละ 80

การดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องจะดำเนินการจนกว่านักเรียนจะผ่านเกณฑ์หรือมีความพร้อมมากที่สุด

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิตัวอย่างกลอนแปด เรื่อง "วันเกิด"
2. รูปภาพคนเล่นน้ำตก เพื่อประกอบการเขียนกลอนแปด
3. เกมต่อ "กลอนมீด"
4. แบบฝึก การเขียนกลอนแปด

วัดผลและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม
2. จากความสนใจ
3. จากการเล่นเกม
4. จากการทำแบบฝึกหัด

เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนนการเขียนกลอนแปด

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. เนื้อหา/ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่		
แนวคิดดี	10	.....
ถ้อยคำที่แปลกใหม่ มุมมองใหม่	10	.....
2. กลไกการเขียน ได้แก่		
การสะกดคำ	5	.....
ความสะอาด ความมีระเบียบเรียบร้อย	5	.....
3. ความไพเราะ/มีวรรณศิลป์	10	.....
4. รูปแบบ / จินตลักษณ์	10	.....
รวม	50	.....

เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนนการเขียนกลอนแปด

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. เนื้อหา/ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่		
แนวคิดดี	10	.....
ถ้อยคำที่แปลกใหม่ มุมมองใหม่	10	.....
2. กลไกการเขียน ได้แก่		
การสะกดคำ	5	.....
ความสะอาด ความมีระเบียบเรียบร้อย	5	.....
3. ความไพเราะ/มีวรรณศิลป์	10	.....
4. รูปแบบ / จินตลักษณ์	10	.....
รวม	50	.....

แผนการสอนที่ 6

เรื่อง กลอนดอกสร้อย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 1 คาบ 50 นาที

ความคิดรวบยอด

กลอนดอกสร้อยเป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะเหมือนกลอนแปด แต่มีรูปแบบแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย คือ กลอนดอกสร้อย 1 บท มี 8 วรรค หรือ 4 คำกลอน วรรคหนึ่งมี 7-9 คำ ยกเว้นวรรคแรกกำหนดให้แต่งเพียง 4 ซึ่งคำที่ 1 และคำที่ 3 ในวรรคแรกจะต้องเป็นคำเดียวกัน คำที่ 2 ต้องเป็นคำว่า “เอ๋ย” คำที่ 4 เป็นคำเดินเรื่อง และคำสุดท้ายของบทจะจบด้วยคำว่า “เอ๋ย” เสมอ ดังนั้น ถ้าเขียนกลอนแปดได้ ก็จะสามารถเขียนกลอนดอกสร้อยได้โดยง่าย

จุดประสงค์การเรียนรู้

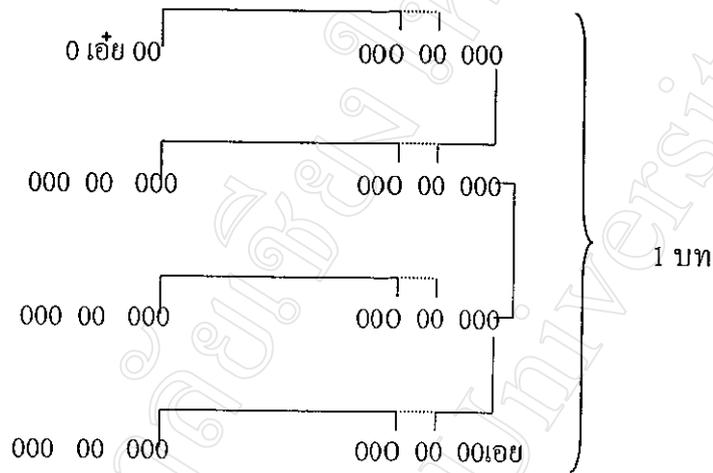
นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนกลอนดอกสร้อยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพของตน

เนื้อหา

กลอนดอกสร้อยแต่เดิมแต่งขึ้นเพื่อใช้ร้องแกล้งกันในระหว่างชายหญิง ต่อมาแต่งขึ้นเพื่อใช้เป็นสุภาษิตสอนใจแก่เด็ก ๆ เพื่อให้ข้อคิด เพื่อใช้ขบขันเป็นทำนองต่าง ๆ และเพื่อให้ความรู้

กลอนดอกสร้อย ก็คือ กลอนแปดนั่นเอง เนื่องจากมีลักษณะสัมผัสเหมือนกลอนแปด แต่มีรูปแบบแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยคือ บทหนึ่งจะมี 8 วรรคหรือ 4 คำกลอน วรรคหนึ่งอาจจะมีตั้งแต่ 7-9 คำ วรรคแรกกำหนดให้แต่งเพียง 4 คำที่ 1 และคำที่ 3 ในวรรคแรกจะต้องเป็นคำเดียวกัน คำที่ 2 ต้องเป็นคำว่า “เอ๋ย” คำที่ 4 จะเป็นคำเดินเรื่อง ส่วนคำท้ายบทหรือท้ายวรรคที่ 8 จะจบด้วยคำว่า “เอ๋ย” เสมอ

แผนผัง

ตัวอย่าง

ความเอ๋ยความซื่อ
เป็นเครื่องรางศักดิ์สิทธิ์ฤทธิอันต์
ในโลกนี้แม้มีแต่คนคด
เราซื่อสัตย์ไว้เถิดเถียราคา

แม้ยึดถือได้จริงเป็นมิ่งขวัญ
อาจป้องกันสรรพภัยไม่ปีศา
โลกคงหมดความดีศรีสง่า
จะพลอยพาโลกขึ้นน้รรมย์เอ๋ย

(ความซื่อ : รุະปะนีย์ นาคทรรพ)

ข้อสังเกต กลอนดอกสร้อยห้ามใช้เสียงสระเออ มี ย สะกดที่ท้ายวรรคที่ 4 เพราะจะมีเสียงสระเออถึง 5 แห่งติดต่อกันทำให้เสียความไพเราะไป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ให้นักเรียนดูแผนภูมิตัวอย่างบทร้อยกรองจากเพลงกล่อมลูกและดอกไม้เอ๋ย แล้วให้เปรียบเทียบว่าเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร พร้อมทั้งให้ตั้งชื่อบทร้อยกรองทั้งสองบทด้วย

พ่อแม่กนกกลอนอมกล่อมลูกน้อย นกน้อยนอนซอนแอบอยู่แนบเคียง ลูกหลับนอนผ่อนเปลี่ยเสียดึงเจ้า รังน้อยนี้ที่ขึ้นทุกคืนวัน	หวนละห้อยหิวหวานกังวลเสียง ซึ่งลำเนียงน้ำคำแม่รำพัน แม่จักเฝ้าเท่กล่อมถนอมขวัญ รับสุขสันต์กันมาประสาเรา (เพลงกล่อมลูก : มะเนาะ ยูเด็น)
---	--

ดอกเอ๋ยดอกแก้ว ช่อดอกสวยกลิ่นกรุ่นละมุนละไม ดอกแก้วเปรียบคนมีใจใสสะอาด อยู่หนใดใกล้ไกลไม่ตรอมตรม	งามเพริศแพรวบานพราวขาวสดใส อยู่ที่ไหนก็หอมνάคอมดม เป็นนักปราชญ์เรื่องปัญญาค่าเหมาะสม ชนชื่นชมยิ่งกว่าแก้วเพริศแพรวเอ๋ย (ดอกไม้เอ๋ย : ทำนุ อ้นประเสริฐ)
---	--

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นดำเนินการเรียนการสอน (40 นาที)

3. ครูให้นักเรียนอ่านทำนองเสนาะตัวอย่างกลอนดอกสร้อยจากแผนภูมิดังกล่าว ครูติชมการอ่านของนักเรียน ชักถามจังหวะการอ่าน และให้ข้อเสนอแนะ

4. ให้นักเรียนช่วยกันเขียนแผนผังและสรุปลักษณะข้อบังคับของกลอนดอกสร้อยบนกระดานดำ ครูช่วยอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนสรุปบันทึกลงในสมุดงาน

5. ครูทบทวนขั้นตอนการเขียนร้อยกรอง แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 – 6 คน ให้แต่ละกลุ่มทำแบบฝึก การเขียนกลอนดอกสร้อย ตามขั้นตอนการเขียนบทร้อยกรอง เน้นการใช้ ถ้อยคำเปรียบเทียบกับมาประกอบข้อมูลด้วย

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนผลงานกัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบกลอน ดอกสร้อย และกลไกทางการเขียน ซึ่งได้แก่ การสะกดคำ ตัวการันต์ ความสะอาด และความมีระเบียบ เรียบร้อย

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มปรับปรุงแก้ไขผลงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

8. ครูและนักเรียนตรวจผลงานจากการทำแบบฝึกพร้อมกัน
ขั้นประเมินผลงาน (5 นาที)

9. ครูแจกใบประเมินผลแบบฝึกให้นักเรียนประเมินผลงานของกลุ่ม โดยกรอกคะแนนลงในช่อง กลุ่มใดได้คะแนนต่ำกว่า 40 คะแนน (ร้อยละ 80) ให้ซ่อมเสริมนอกเวลาเรียน และซ่อมเสริม เฉพาะจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านเท่านั้น

หมายเหตุ

การซ่อมเสริมดำเนินการ ดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปให้สอนนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำกว่า ร้อยละ 80 โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและชี้แนะในกรณีที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ตรงกัน

2. ให้นักเรียนกลุ่มที่ไม่ผ่านทำแบบฝึกเพื่อซ่อมเสริม

3. ครูและนักเรียนตรวจผลงานร่วมกัน แล้วประเมินผลด้วยเกณฑ์ร้อยละ 80

การดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องจะดำเนินการจนกว่านักเรียนจะผ่านเกณฑ์หรือมีความพร้อมมากที่สุด

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิตัวอย่างบทร้อยกรอง จำนวน 2 แผนภูมิ
2. แบบฝึก การเขียนกลอนดอกสร้อย

วัดผลและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม
2. จากความสนใจ
3. จากการช่วยกันทำงาน
4. จากการทำแบบฝึก

เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนนการเขียนกลอนดอกสร้อย

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. เนื้อหา/ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่		
แนวคิดดี	10	.....
ถ้อยคำที่แปลกใหม่ มุมมองใหม่	10	.....
2. กลไกการเขียน ได้แก่		
การสะกดคำ	5	.....
ความสะอาด ความมีระเบียบเรียบร้อย	5	.....
3. ความไพเราะ/มีวรรณศิลป์	10	.....
4. รูปแบบ / ฉันทลักษณ์	10	.....
รวม	50	.....

แบบฝึกเพื่อซ่อมเสริม การเขียนกลอนดอกสร้อย			
<p>กลุ่มที่.....จำนวน.....คน ได้แก่</p> <p>1.....เลขที่..... 4.....เลขที่.....</p> <p>2.....เลขที่..... 5.....เลขที่.....</p> <p>3.....เลขที่..... 6.....เลขที่.....</p> <p>จุดประสงค์ : นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถเขียนกลอนดอกสร้อยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพของตน</p> <p>คำสั่ง : ให้นักเรียนเขียนกลอนดอกสร้อยกลุ่มละ 1 บท โดยกำหนดให้เลือกเขียนเรื่องต่อไปนี้เพียง 1 เรื่องเท่านั้น แล้วตั้งชื่อให้เหมาะสม</p> <p style="text-align: center;">กำหนดให้เขียนเรื่องเกี่ยวกับ : ความรัก ความเมตตา ความทุกข์ ความสุข ความดี ความชั่ว ความโกรธ ความเศร้า และความสนุกสนาน</p> <p style="text-align: center;">เรื่อง.....</p>			
รวบรวมข้อมูล	สร้างสรรค์ถ้อยคำ	นำเสนอความคิด	ลิขิตเป็นร้อยกรอง
.....	.....	.....	.....

เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนนการเขียนกลอนดอกสร้อย

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. เนื้อหา/ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่		
แนวคิดดี	10	.....
ถ้อยคำที่แปลกใหม่ มุมมองใหม่	10	.....
2. กลไกการเขียน ได้แก่		
การสะกดคำ	5	.....
ความสะอาด ความมีระเบียบเรียบร้อย	5	.....
3. ความไพเราะ/มีวรรณศิลป์	10	.....
4. รูปแบบ / นันทลักษณะ	10	.....
รวม	50	.....

แผนการสอนที่ 7

เรื่อง โคลงสี่สุภาพ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 2 คาบ 100 นาที

ความคิดรวบยอด

โคลงสี่สุภาพเป็นบทร้อยกรองที่มีลักษณะบังคับทางฉันทลักษณ์เพิ่มเติมและพิเศษกว่าบทร้อยกรองอื่น ๆ คือ มีการกำหนด “คำเอก – คำโท” และ “คำสร้อย” รวมทั้งมีการสร้างสรรค์และเลือกใช้ถ้อยคำที่กระชับคำ กระชับความ ดังนั้นผู้เขียนจะต้องเขียนให้ถูกต้องตามลักษณะดังกล่าว เพื่อให้โคลงสี่สุภาพมีความไพเราะ ลึกซึ้ง ก็นใจ และทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้อยตาม

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียน โคลงสี่สุภาพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพของตน

เนื้อหา

ลักษณะข้อบังคับของ โคลงสี่สุภาพ

โคลงสี่สุภาพมีลักษณะข้อบังคับ ดังนี้

1. คณะ บทหนึ่งมี 30 คำ แบ่งออกเป็น 4 บาท บาทที่ 1 2 และ 3 มีบาทละ 7 คำ คือ วรรคหน้า 5 คำ วรรคหลัง 2 คำ ส่วนบาทที่ 4 มี 9 คำ คือ วรรคหน้า 5 คำ วรรคหลัง 4 คำ
2. สัมผัส คำที่ 7 บาทที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 5 บาทที่ 2 และบาทที่ 3 และคำที่ 7 บาทที่ 2 สัมผัสกับคำที่ 5 บาทที่ 4
3. คำเอกคำโท บทหนึ่งมีคำเอก 7 แห่ง และคำโท 4 แห่ง คำเอกนั้นอาจใช้คำตายแทนได้

4. คำสร้อย อาจเติมคำสร้อยได้อีก 2 แห่ง แห่งละ 2 คำ คือ ที่ท้ายบาทที่ 1 และบาทที่ 3 คำสร้อยที่นิยมใช้ เช่น พ่อ แม่ พี่ เทอญ นา ถา แล ก็ดี ฮา แฮ เฮย เวย รา นอ เนอ ท่าน เชน และหนอ เป็นต้น

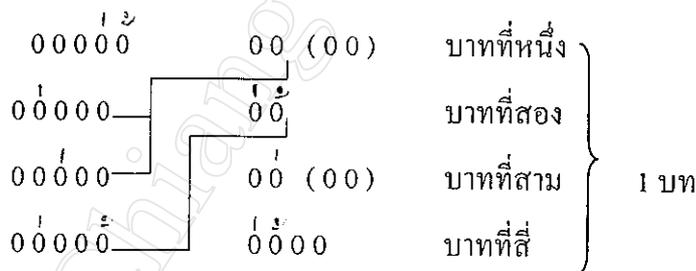
5. เสียงวรรณยุกต์ เสียงวรรณยุกต์นิยมใช้เสียงจัตวาที่คำสุดท้ายของบท ถ้าหาเสียงจัตวาไม่ได้ให้ใช้เสียงสามัญแทน แต่ไม่นิยมคำตายหรือเสียงวรรณยุกต์อื่น

กฎเกณฑ์อนุโลมเพิ่มเติมของโคลงสี่สุภาพ

โคลงสี่สุภาพมีกฎเกณฑ์อนุโลมเพิ่มเติม ดังนี้

1. การใช้คำตายแทนคำเอก
2. การสลับคำเอกคำโท
3. การใช้คำเอกโทษและโทโทษ

แผนผังโคลงสี่สุภาพ

ตัวอย่าง

เสียงสื่อเสียงเล่าอ้าง	อันใด พี่เอย
เสียงย่อมย่อยศใคร	ทั่วหล้า
สองเชื้อพี่หลับไหล	ลืมตื่น ถาพี่
สองพี่คิดเองฮ้า	อย่าได้ถามเผื่อ

(ลิลิตพระลอ)

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

1. ให้นักเรียนออกมาตีคแผนภูมิเพลง “ยอดพฐเมืองแปร” ดังต่อไปนี้ แล้วให้ฟังเพลงจากแถบบันทึกเสียง ครูซักถามว่า บทหรือกรอนที่เป็นบทเกริ่นนำในเพลงนี้ เป็นบทหรือกรอนประเภทใด มีใจความว่าอย่างไร นำมาจากเรื่องใด ใครแต่ง จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติม จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติม

เพลง ยอดพฐเมืองแปร

โหมควรวักฝักฟ้า

ฤาติน คีตา

เกรงเทพไทรธรณินทร์

ลอบกล้า

ฝักกลมเลื่อนโหมบิน

บนเล่า นามแม่

ลมจะชายชักช้า

ชอกเนื้อเรียมสงวน

แม่ยอดพฐเมืองแปรช่างสวยแห่งยามเด่น งามเหมือนหนึ่งจันทร์เพ็ญสมเป็นยอดนารี พื่อยาก

ยลโหมเจ้าหลงรักฝักนิม แต่ต้องกรมไม่สมฤดี หรือบุญพืจะมีไม่ถึง

เจ้าหลับเอนกายสยายเกศา ยั่วอุราให้ข้าตะลึง ออกแม่งอนต่งตึงงามประหนึ่งอุบล แม้นยามห่าง
น้องหมองหม่น จะฝักหน้ามนพี่ขัดสนจนใจ

โหมเอยม่วงงมเลิศลักษณ์ หรือจะลอยฝักฟ้าข้ากลัวจะเหลิงไป จะลอยโพนมพระพรหม
ท่านจะคลั่งไคล้ ใครเล่าจะแล พี่ฝักกับใครใจห้วง ไม่เหมือนดวงใจแม่ รักแท้คงเมตตา หรือลอยฝัก
กับห้องคงคา พี่คิดยิ่งหมองไหม้ ไม่อยากกล้ากราบ พี่ห้วงดวงใจหลงไหลลงมลาย รักไม่คลายเพียงหนึ่ง
น้องนางเดียว

2. ครูเล่าประวัติย่อของนายนรินทร์ชิเบศรให้นักเรียนฟัง แล้วซักถามว่าเหตุใดจึงนำโคลงสี่สุภาพบทนี้มาเป็นเนื้อร้องเกริ่นนำให้เพลงนี้ด้วย และนักเรียนคิดว่าโคลงสี่สุภาพนี้มีความไพเราะหรือไม่อย่างไร

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นดำเนินการเรียนการสอน (85 นาที)

4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม กลุ่มละ 5 – 6 คน ครูแจกใบความรู้เรื่อง โคลงสี่สุภาพให้นักเรียนทุกคนอ่านเพื่อทำความเข้าใจร่วมกันภายในกลุ่มตน จากนั้นให้นักเรียนซักถาม ครูอธิบายเพิ่มเติม

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันต่อโคลงสี่สุภาพจำนวน 3 บท 3 เรื่อง โดยครูแจกบัตรคำซึ่งมีข้อความจำนวน 1 บาทต่อ 1 บัตร ให้แก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม บทละ 5 บัตร โดยมีบัตรคำลวง 1 บัตร รวม 3 บท ใช้บัตรคำกลุ่มละ 15 ใบ ให้แต่ละกลุ่มนำมาต่อกันลงในกระดาษเป็นโคลงสี่สุภาพอย่างถูกต้องและเหมาะสมจนครบทั้ง 3 บท ภายในเวลา 5 นาที แล้วแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่นตรวจผลงานตามใบเฉลยของครู กำหนดคะแนนการต่อโคลงสี่สุภาพของแต่ละบท โดยดูจากการต่อบัตรคำ ถ้าต่อถูกต้องจะได้บัตรคำละ 2 คะแนน รวม 1 บท ได้ 8 คะแนน ถ้าถูกต้องทั้ง 3 บท จะได้ 24 คะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดจะถือว่าชนะ กลุ่มใดได้คะแนนน้อยที่สุดจะต้องเดินออกมาหน้าชั้น

6. ครูให้นักเรียนช่วยกันอ่านโคลงสี่สุภาพทั้ง 3 บท เป็นทำนองเสนาะ และซักถามว่าโคลงสี่สุภาพแต่ละบทมีการใช้ถ้อยคำประเภทใด อย่างไร

7. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำแบบฝึก การเขียนโคลงสี่สุภาพ (ตอนที่ 1) จากนั้นให้แต่ละกลุ่มเปลี่ยนกันตรวจคำตอบตามคำเฉลยของครู กลุ่มที่ได้คะแนนตั้งแต่ 8 คะแนนขึ้นไป (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) ให้ยื่นขึ้นแล้วให้นักเรียนที่ได้คะแนนน้อยกว่าปรบมือแสดงความยินดีแล้ว จากนั้นให้ตัวแทนของกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดออกมากล่าวให้กำลังใจต่อเพื่อนที่ได้คะแนนต่ำกว่า 8 คะแนน

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มทำแบบฝึก การเขียนโคลงสี่สุภาพ (ตอนที่ 2) ตามขั้นตอนการเขียนบทร้อยกรองเน้นให้ใช้คำเปรียบเทียบมาประกอบข้อมูลด้วย โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

8.1 ครูแจกแบบฝึกให้สมาชิกทุกคนของแต่ละกลุ่ม ให้อ่านคำสั่ง แล้วให้สมาชิกอภิปรายตกลงร่วมกันว่าจะเขียนเรื่องใด จากนั้นให้แต่ละคนทำแบบฝึก การเขียนโคลงสี่สุภาพ เป็นรายบุคคล โดยให้ทุกคนในกลุ่มช่วยกันระดมความคิดหาข้อมูล แล้วให้แต่ละคนนำข้อมูลไปเขียนตามขั้นตอนในแบบฝึก ซึ่งสมาชิกของแต่ละกลุ่มปรึกษาหารือกันได้

8.2 จากนั้นแลกเปลี่ยนผลงานกับเพื่อนภายในกลุ่ม เพื่อตรวจความถูกต้องของรูปแบบโคลงสี่สุภาพ และกลไกทางการเขียน ซึ่งได้แก่ การสะกดคำ ตัวอักษรันต์ ความสะอาด และความเรียบร้อย แล้วร่วมกันปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

8.3 ประธานแต่ละกลุ่มนำผลงานของสมาชิกแต่ละคนมาอ่านและอภิปรายร่วมกัน เพื่อคัดเลือกผลงานที่ดีที่สุดจำนวน 1 ชิ้น ให้เป็นผลงานของกลุ่ม ทุกคนในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง และแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นเก็บรวบรวมผลงานทั้งหมดไว้ด้วยกัน โดยนำผลงานที่คัดเลือกแล้วไว้บนสุด เพื่อให้พิจารณาคะแนนเป็นคะแนนกลุ่มเพียงผลงานเดียว

9. ครูและนักเรียนตรวจผลงานจากการทำแบบฝึกด้วยกัน

ขั้นประเมินผลงาน (5 นาที)

10. ครูแจกใบประเมินผลแบบฝึกให้นักเรียนประเมินผลงานของกลุ่ม โดยกรอกคะแนนลงในช่อง กลุ่มใดได้คะแนนต่ำกว่า 48 คะแนน (ร้อยละ 80) ให้ช่อมเสริมนอกเวลาเรียน และช่อมเสริมเฉพาะจุดประสงค์ที่ไม่ผ่านเท่านั้น

หมายเหตุ

การช่อมเสริมดำเนินการ ดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปให้สอนนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 80 โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและชี้แนะในกรณีที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ตรงกัน
2. ให้นักเรียนกลุ่มที่ไม่ผ่านทำแบบฝึกเพื่อช่อมเสริม
3. ครูและนักเรียนตรวจผลงานร่วมกัน แล้วประเมินผลด้วยเกณฑ์ร้อยละ 80

การดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องจะดำเนินการจนกว่านักเรียนจะผ่านเกณฑ์หรือมีความพร้อมมากที่สุด

สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิเพลง “ขอศพฐเมืองแปร”
2. ใบความรู้ เรื่อง โคลงสี่สุภาพ
3. บัตรคำ ข้อความโคลงสี่สุภาพ จำนวน 1 บท รวม 15 บัตร ต่อ 1 กลุ่ม
4. แบบเฉลย โคลงสี่สุภาพทั้ง 3 บทซึ่งใช้ในการแข่งขันต่อโคลง
5. แบบฝึก การเขียนโคลงสี่สุภาพ ตอนที่ 1
6. แบบฝึก การเขียนโคลงสี่สุภาพ ตอนที่ 2

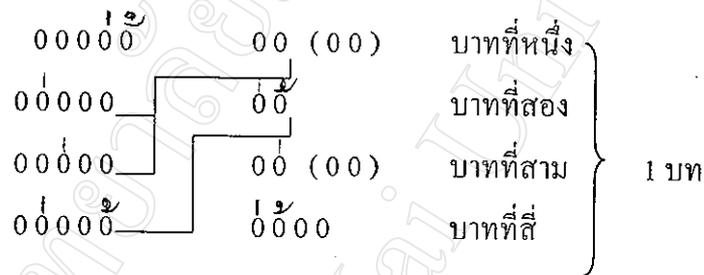
วัดผลและประเมินผล

1. จากการตอบคำถาม
2. จากการต่อโคลงสี่สุภาพ
3. จากความสนใจ
4. จากการทำงาน
5. จากการทำแบบฝึก

ใบความรู้ เรื่อง โคลงสี่สุภาพ

โคลงสี่สุภาพเป็นแม่แบบของโคลงรูปแบบอื่น ที่มีฉันทลักษณ์งามสง่าและมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากบทร้อยกรองอื่น ๆ คือ การกำหนดบังคับกับ “เอก - โท” และ “คำสร้อย” ดังแผนผังและตัวอย่างต่อไปนี้

แผนผังโคลงสี่สุภาพ

ตัวอย่าง

เสียงสื่อเสียงเล่าอ้าง
เสียงย่อมย่อยศไคร.
สองเขือพีหัดบไหล
สองพืดคิดเองอ้า

อันใด พี่เอย
ท้าวหล้า
ลืมนตื่น ฤาพี
อย่าได้ถามเพื่อ

(ลิลิตพระลอ)

ลักษณะข้อบังคับของโคลงสี่สุภาพ

โคลงสี่สุภาพมีลักษณะข้อบังคับ ดังนี้

1. คณะ บทหนึ่งมี 30 คำ แบ่งออกเป็น 4 บาท บาทที่ 1 2 และ 3 มีบาทละ 7 คำ คือ วรรคหน้า 5 คำ วรรคหลัง 2 คำ ส่วนบาทที่ 4 มี 9 คำ คือ วรรคหน้า 5 คำ วรรคหลัง 4 คำ.
2. สัมผัส คำที่ 7 บาทที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 5 บาทที่ 2 และบาทที่ 3 และคำที่ 7 บาทที่ 2 สัมผัสกับคำที่ 5 บาทที่ 4
3. คำเอกคำโท บทหนึ่งมีคำเอก 7 แห่ง และคำโท 4 แห่ง คำเอกนั้นอาจใช้คำตายแทนได้
4. คำสร้อย อาจเติมคำสร้อย เมื่อไม่จบความได้อีก 2 แห่ง แห่งละ 2 คำ คือ ที่ท้ายบาทที่ 1 และบาทที่ 3 คำสร้อยนิยมใช้คำเดินเรื่อง 1 คำ รวมกับคำสร้อย 1 คำ หรือเป็นคำสร้อยทั้ง 2 คำก็ได้

คำสร้อยที่ใช้ เช่น พ่อ แม่ พี่ เทอญ นา ฤา แล ก็ดี ฮา เฮ เฮย เวย รา นอ เนอ ท่าน เธอ หนอ เป็นต้น

5. เสียงวรรณยุกต์ เสียงวรรณยุกต์นิยมใช้เสียงจัตวาที่คำสุดท้ายของบท ถ้าหาเสียงจัตวาไม่ได้ให้ใช้เสียงสามัญแทน แต่ไม่นิยมคำตายหรือเสียงวรรณยุกต์อื่น

กฎเกณฑ์อนุโลมเพิ่มเติม

โคลงสี่สุภาพมีกฎเกณฑ์อนุโลมเพิ่มเติม ดังนี้

1. การใช้คำตายแทนคำเอก เนื่องจากบางครั้งก็หาคำที่เป็นคำเอกคำโทได้ยาก จึงอนุโลมให้ใช้คำตายแทนคำเอกได้ เช่น

คุณแม่นานา <u>น</u> ัก <u>เพ</u> ียง	พสุธา
คุณ <u>บิ</u> ตร <u>ค</u> ุ <u>จ</u> อา -	ภา <u>ศ</u> ก <u>ว</u> ้าง
คุณ <u>พ</u> ี <u>ฟ</u> าง <u>ค</u> ิ <u>ข</u> รา	เม <u>ร</u> ู <u>มา</u> ศ
คุณ <u>พ</u> ระ <u>อ</u> า <u>จ</u> าร <u>ย</u> ้อ <u>า</u> ง	อา <u>จ</u> สู <u>์</u> า <u>ศ</u> าร

(โคลงโลกนิติ : สมเด็จพระบรมราชาธิราช)

2. การสลับคำเอกคำโท ในบางครั้งอาจจะใช้คำโทคำเอก แทนที่จะเป็นคำเอกคำโทในตำแหน่งคำที่ 4 และคำที่ 5 ของวรรคที่ 1 ในบาทแรกก็ได้ เช่น

ช่อนกลืนกลืน <u>แ</u> ก <u>ว</u> ช่อน	นา <u>สา</u> เร <u>ียม</u> ฤ
---------------------------------------	------------------------------

3. การใช้คำเอกโทษและโทโทษ ในการหาคำเอกคำโทมาแต่งโคลงนั้น บางทีก็หายากมากจึงอนุโลมให้ใช้คำเอกโทษคำโทโทษแทน ทั้งนี้เพื่อให้ได้คำเอกคำโทตามข้อบังคับของโคลงสี่สุภาพ

คำเอกโทษคำโทโทษ คือ การแปลงวรรณยุกต์ให้เสียงคงเดิม แต่รูปวรรณยุกต์ผิดไป เช่น

“เรื่อง” ในที่นี้ต้องการคำโท จึงเขียนเป็น “เหรือง”

“ผู้” ในที่นี้ต้องการคำเอก จึงเขียนเป็น “พู”

เช่น

เน <u>ื่อ</u> อ <u>อน</u> ห <u>อน</u> ช <u>ู</u> เน <u>ื่อ</u>	น <u>้อง</u> ห <u>ญ</u> ิง
“ <u>ช</u> ู” เป็นคำเอกโทษที่มาจากคำเดิมว่า “ <u>ส</u> ู”	
ใ <u>คร</u> ที่ <u>พ</u> ี <u>เ</u> น <u>ห</u> ี	พ <u>ี</u> ใ <u>ห</u> ้อ <u>ภ</u> ย <u>เจ</u> ริ <u>ญ</u>
“ <u>ห</u> ี” เป็นคำโทโทษ ที่มาจากคำเดิมว่า “ <u>พ</u> ี”	

คำเอกโทษ คำโทโทษอีกลักษณะหนึ่ง คือ การแปลงรูปวรรณยุกต์ไปเป็นรูปที่ต้องการ เช่น

เพียง - เพี้ยง   ดัง - ดั่ง   จึง - จิ่ง

เช่น นาคีมีพิชเพี้ยง   สุริโย

“เพี้ยง” เป็นคำโทโทษที่มาจากคำเดิมว่า “เพียง”

แบบเฉลย โคลงสี่สุภาพซึ่งใช้ในการแข่งขันต่อโคลง

บทที่ 1 :   น้ำใจคือหลังฟ้า
          เมฆอยู่ถึงเมืองบน
          ไมตรีชื่นใจคน
          โศกเร่งหายภายหน้า

สายฝน
          หล่นหล้า
          ทั่วโลก
          แกร่งกล้าถวายเป็นขวัญ

(เจียรไนแก้วมณีแห่งชีวิต : อังคาร กัลยาณพงศ์)

บทที่ 2 :   บุญให้สปรักซึ้ง
          หมายเลื้อนถูรักให้
          ไม่นานรักจากไกล
          บุญอย่างบาปเยี่ยงข้า

ชานใจ
          เน้นซ้ำ
          เกลื่อนบาป ชำนา
          จืดด้วยกรรมเดิม

(บุญอย่างบาป : สุภกัญญา รอดเดช)

บทที่ 3 :   ลมอรุณกระซิบขอบฟ้า
          เพียงต่อตระเวนแสงตะวัน
          ผิวน้ำคลื่นรำพัน
          โอบกอดยอดไม้เฝ้า

เฉลยฝัน
          เว้าเข้า
          เพียงพราว
          ยั่วล้อเพียงลา

(ลมอรุณ : ไพวรินทร์ ขาวงาม)

แบบฝึก การเขียนโคลงสี่สุภาพ (ตอนที่ 1)

กลุ่มที่.....จำนวน.....คน ได้แก่

1.....เลขที่.....4.....เลขที่.....

2.....เลขที่.....5.....เลขที่.....

3.....เลขที่.....6.....เลขที่.....

จุดประสงค์ : นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถเขียนโคลงสี่สุภาพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับ
ศักยภาพของตน

- ให้นักเรียนขีดโยงสัมผัสบังคับของแผนผังโคลงสี่สุภาพให้ถูกต้อง (2 คะแนน)

แผนผังโคลงสี่สุภาพ

0000 ^๐	00	(00)
00000	๕	00
00000	00	(00)
0000 ^๐	๕	0000

- ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำตายแทนคำเอกในโคลงสี่สุภาพต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (2 คะแนน)

พริกเผ็ดใครให้เผ็ด	นั้นใด
หนามย่อมแหลมเองใคร	เชื่อมให้
จันทร์กฤษณาไหน	ใครอบ หอมฤา
วงศ์แห่งนักปราชญ์ได้	เพราะด้วยฉลาดเอง

(โคลงโลกนิติ : สมเด็จพระยาเดชาดิศร)

3. ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำเอกโทษโทโทษของโคลงสี่สุภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนบอกด้วยว่า
ได้แก่คำว่าอะไร เป็นคำเอกโทษหรือโทโทษ และคำเดิมคือคำว่าอะไร (3 คะแนน)

ตางลึงลึงลอดไม้	ตางลึง
แลลือกดิงตงชิง	ลูกไม้
ลึงลมไถ่ลมติง	ลึงโลด หนีนา
แลลือกดิงตางไห้	ลอดเลี้ยวตางลึง (ลิลิตพระลอ)

ตอบ ได้แก่ คำว่า.....เป็นคำ.....คำเดิมคือ.....

4. ให้นักเรียนเรียงข้อความต่อไปนี้ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของโคลงสี่สุภาพ
(3 คะแนน)

ถวิลทุกขวบคำเช้า	หยุดได้ฉันใด
สายหยุดหยุดกลิ่นฟุ้ง	ยามสาย
ก็คืนที่วันวาย	วางเทวษ ราแม่
สายบ่หยุดเสน่ห์หาย	ห่างเศร้า

(ลิลิตตะเลงพ่าย : สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส)

เรียงเป็น โคลงสี่สุภาพที่ถูกต้อง

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 1 คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้.....คะแนน

เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนนการเขียนโคลงสี่สุภาพ

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. เนื้อหา/ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่		
แนวคิดดี	10	.....
ถ้อยคำที่แปลกใหม่ มุมมองใหม่	10	.....
2. กลไกการเขียน ได้แก่		
การสะกดคำ	5	.....
ความสะอาด ความมีระเบียบเรียบร้อย	5	.....
3. ความไพเราะ/มีวรรณศิลป์	10	.....
4. รูปแบบ / ฉันทลักษณ์	10	.....
รวม	50	.....

คะแนนรวมทั้งตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ของแบบฝึกได้.....คะแนน

แบบฝึกเพื่อซ่อมเสริม การเขียนโคลงสี่สุภาพ (ตอนที่ 1)

กลุ่มที่.....จำนวน.....คน ได้แก่

1.....เลขที่.....4.....เลขที่.....

2.....เลขที่.....5.....เลขที่.....

3.....เลขที่.....6.....เลขที่.....

จุดประสงค์ : นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถเขียนโคลงสี่สุภาพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพของตน

1. ให้นักเรียนขีดโยงสัมผัสบังคับของโคลงสี่สุภาพให้ถูกต้อง (2 คะแนน)

แผนผังโคลงสี่สุภาพ

0000 ^๑	00	(00)
0000 ^๑	00	
0000 ^๑	00	(00)
0000 ^๑	0000	

2. ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำตายแทนคำเอกในโคลงสี่สุภาพต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (2 คะแนน)

กบเกิดในสระได้	บัวบาน
ฤาห่อนรู้รสมาลัย	หนึ่งน้อย
ภุมราอยู่ไกลสถาน	นับโยชน์
บินโบกมาค้อยค้อย	เกลือกเกล้าเสาวคนธ์

(โคลงโลกนิติ : สมเด็จพระยาเดชาดิศร)

3. ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำเอกโทษโทโทษของโคลงสี่สุภาพต่อไปนี้ แล้วเขียนบอกด้วยว่า
ได้แก่คำว่าอะไร เป็นคำเอกโทษหรือโทโทษ และคำเดิมคือคำว่าอะไร (3 คะแนน)

นาคีมียพียเพียง	สุริโย
เลื้อยบ่ท่าเดโช	เข้มซ้ำ
พินน้อยหยิ่งโยโส	แมลงปอง
ชูแต่หางเองอ้า	อวดอ้างฤทธิ์

(โคลงโลกนิติ : สมเด็จพระนเรศวรมหาราช)

ตอบ ได้แก่ คำว่า.....เป็นคำ.....คำเดิมคือ.....

4. ให้นักเรียนเรียงข้อความต่อไปนี้ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของ โคลงสี่สุภาพ
(3 คะแนน)

จิตมนุษย์นี้ไซร้	ยากแท้หยั่งถึง
เขาสูงอาจวัดวา	กำหนด
มหาสมุทรสุดลึกถัน	คณนา
สายดั่งทิ้งทอดมา	หยั่งได้

เรียงเป็น โคลงสี่สุภาพที่ถูกต้อง

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 1 คะแนนเต็ม 10 คะแนน ได้.....คะแนน

เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนนการเขียนโคลงสี่สุภาพ

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. เนื้อหา/ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่		
แนวคิดดี	10	.....
ถ้อยคำที่แปลกใหม่ มุมมองใหม่	10	.....
2. กลไกการเขียน ได้แก่		
การสะกดคำ	5	.....
ความสะอาด ความมีระเบียบเรียบร้อย	5	.....
3. ความไพเราะ/มีวรรณศิลป์	10	.....
4. รูปแบบ / ฉันทลักษณ์	10	.....
รวม	50	.....

คะแนนรวมทั้งตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ของแบบฝึกได้.....คะแนน

ใบประเมินผลแบบฝึก

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ลำดับแผน การสอน	จุดประสงค์ที่ 1			จุดประสงค์ที่ 2			รวม คะแนน เต็ม	รวมได้ คะแนน	ผลการประเมิน ผลงานด้วย เกณฑ์ 80%	หมายเหตุ
	ได้ คะแนน	ผ่าน/ ไม่ผ่าน	แก้ไข	ได้ คะแนน	ผ่าน/ ไม่ผ่าน	แก้ไข				
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										

ผ่าน = ✓

ไม่ผ่าน = X

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรองก่อนและหลังเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรองก่อนและหลังเรียน

เรื่อง การเขียนบทร้อยกรอง

คะแนนเต็ม 70 คะแนน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 100 นาที

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบมีทั้งหมด 2 ตอน
ตอนที่ 1 เป็นปรนัย จำนวน 20 ข้อ
ตอนที่ 2 เป็นอัตนัย จำนวน 1 ข้อ
2. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบนี้
3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบให้ครบทั้ง 2 ตอน โดยให้ทำลงในกระดาษที่แจกให้

ตอนที่ 1

แบบทดสอบปรนัย

ให้นักเรียนเลือกกาบาทคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

จุดประสงค์ที่ 1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของบทร้อยกรอง

1. ข้อใดอธิบายคำว่า “ร้อยกรอง” ได้ถูกต้องที่สุด
  - ก. เรียบเรียงถ้อยคำด้วยการใช้ถ้อยคำสำนวนโวหาร
  - ข. เรียบเรียงถ้อยคำด้วยการใช้ถ้อยคำที่มีการเปรียบเทียบ
  - ค. เรียบเรียงถ้อยคำ เพื่อแสดงความรู้สึกและอารมณ์
  - ง. เรียบเรียงถ้อยคำตามฉันทลักษณ์ เพื่อให้เกิดความไพเราะ

จุดประสงค์ที่ 2 นักเรียนอธิบายคุณค่าของบทร้อยกรองที่กำหนดได้

2. ข้อใดเป็นบทร้อยกรองที่แสดงคุณค่าต่อสังคมด้วยการชี้แนะสังคม

<ol style="list-style-type: none"> ก. เทียบทุกคำที่เขียนคือเทียบไข ยิ่งค่าความงามเทิดเจิดแจรง ข. นางนกกกหาหนอนกระจิดริด บินตามไถลไถลจิกเร็วไว ค. อयरอโชควาสนามาสร้างหวัง อย่าฝากดวงฝากชะตาพาชีวิต ง. อัฐศิลาหน้าพระลานเป็นล้านก้อน ใจดวงน้อยอ่อนกว่าศิลาทอง 	<p>ผู้เผาไหม้ตัวเองเพื่อเปล่งแสง ยิ่งเสียดแทงหทัยวงศ์ให้ร้างเลย ตักแตนนิคินิคบินขวกไขว่ ป้อนให้ลูกอ่อนจนอ่อนแรง อย่าฝากฝังฝากพลังสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตัวเธอเองนั่นลิขิตชีวิตเอง นับวันกร่อนให้เห็นความเป็นสอง เมื่อรักแล้วรับรองไม่สองใจ</p>
---	---

จุดประสงค์ที่ 3 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ถ้อยคำ

3. ข้อความใดที่มีถ้อยคำแสดงเสียง

ก. ฟากเพลงเพลงฟากร้อง	ฟากสมัย
ข. จริงโหมทันทนาการ	กวาดขยะ ก็ดี
ค. สิ้นเสียงซึ้งซึ้งแสนจากแดนสรวง	ซาบซ่านทรวงดวงใจหาใดเหมือน
ง. อ่อยอ่อยเอื้อยเอื้อยอ้อเสียงซอฮู้	เริ่มท่อนหนึ่งฟังรัฐกรมย์ถวิล

4. บทหรือกรองต่อไปนี้จะแสดงอารมณ์อย่างไร

“เพียงชั่วเปิดกระหีบปีกกลางเปลวแดด	ร้อนที่แผดก็ผ่อนเพลาเข้าข้างฝา
พอสากไม้ไหวพริกกริกมา	ก็รู้ว่าแถวนี้ต้องมีครก”
- (เพียงกลอนเคลื่อนไหว : ไพบุลย์ วงษ์เทศ)

- ก. แสดงอารมณ์รัก
- ข. แสดงอารมณ์สะเทือนใจ
- ค. แสดงอารมณ์ขบขัน
- ง. แสดงอารมณ์โกรธ

จุดประสงค์ที่ 4 นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ถ้อยคำและนำไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม

5. ข้อใดเป็นการสร้างสรรค์คำเปรียบเทียบบนบุคคล

- ก. ให้ไปเกิดน้ำใจ ให้ไปเกิดความรู้สึกที่ดี ให้ไปเท่าที่จะให้ได้ แล้วเธอจะได้รับกลับมา
- ข. ถ้าฉันเป็นนก ฉันจะสร้างรังให้ไกลจากสรรพสัตว์ โดยเฉพาะพวกมนุษย์
- ค. เธอพยายามลืมความปวดร้าวในชีวิต แต่ก็ลืมไม่ได้ ถ้าเธอเห็นสิ่งนั้นไม่สำคัญ เธอจะลืมได้เอง
- ง. ถ้าแม้มีโอกาสไปเที่ยวรอบโลก ฉันจะไปดูมนุษย์ผู้มีสภาพเหมือนฉัน เพื่อนำมาเป็นกำลังใจของตัวเอง

6. คำในข้อใดเป็นไวยากรณ์ของคำว่า “นก”

- ก. วิหค
- ข. วิพาร์
- ค. วิทฺฐ
- ง. วิลาศ

จุดประสงค์ที่ 5 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนลํานําความคิดได้อย่างอิสระและต่อเนื่องกันด้วยชั้นเชิงวรรณศิลป์

7. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของลํานําความคิด

- ก. ชั้นรวบรวมข้อมูล
- ข. ชั้นเขียนลํานําความคิด
- ค. ชั้นสร้างสรรค้ถ้อยคำ
- ง. ชั้นลิจิตเป็นร้อยกรอง

อ่านลํานําความคิดต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 8

ปัญหาไม่ใช่วัชพืช

ที่ย่อยสลายไปกับพื้นดินเมื่อถึงเวลา

แต่เปรียบดั่งก้อนหิน

วางอยู่อย่างนั้น ตั้งอยู่อย่างนั้น

รอคอยให้เรารวบรวมความกล้า

ยกก้อนหินขึ้นมาแล้วผลักออกไปจากเส้นทางชีวิต

8. ลํานําความคิดดังกล่าวตีเด่นในการใช้คำประเภทใด

- ก. คำไวยากรณ์
- ข. คำแสดงภาพ
- ค. คำเปรียบเทียบ
- ง. คำสัญลักษณ์

อ่านล่านำความคิดต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 9

พวกฉันเป็นนิ้วโป้ง นิ้วกลาง และนิ้วก้อย

ที่น้อยวาสนาอาภัพนัก

คูชิ....นิ้วนางเขาเป็นคนสวย จึงเลือกไว้สวมแหวนอันล้ำค่า

นิ้วชี้ก็เลือกไว้ใช้ ไว้ชี้ดำ อย่างผู้มีอำนาจ

แต่พอมีงานหนัก....ทำไมต้องให้พวกฉันช่วยเขาด้วย

โถ.....ที่แท้พวกฉันก็คือ “นิ้วกรรมกร” นั่นเอง

9. ข้อใดตั้งชื่อล่านำความคิดได้เหมาะสมที่สุด
- นิ้วกรรมกร
  - นิ้วที่ไม่งาม
  - นิ้วที่ไร้วาสนา
  - นิ้วโป้ง นิ้วกลาง และนิ้วก้อย

จุดประสงค์ที่ 6 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนคำสัมผัสคล้องจองได้

10. ข้อใดมีคำสัมผัสคล้องจองดีที่สุด
- ก้วยเตี้ยว น้ำตก รสจัด
  - ลาบวัว คั่วไก่ ไข่ปิ้ง
  - ต้มแซ่บ แอบหมู หมูผัด
  - ข้าวผัด แกงเห็ด เป็ดย่าง

11. อ่านข้อความ 1-4 ต่อไปนี้แล้วพิจารณาว่าข้อใดที่มีสัมผัสอักษรเรียงติดต่อกัน 3 คำ
1. “วันใดปีกมาอ้ายอย่าลืมหลง ชื่อเสี้ยกทรงวาโก้ฝากน้องบ้างเนอ”
  2. “ดอกบัวตองนั้นบานอยู่บนยอดคอย ดอกเอื้องสามปอยบ่เกยเบ่งบานบนลานพื้นดิน”
  3. “ข้าเจ้าเป็นสาวเจียงใหม่ แหมบ่เท่าใดก็จะเป็นสาวแล้ว”
  4. “มวลดอกไม้มีเสน่ห์ที่เกสร หมุ่มมรรชอนเขาสะอื้นคู่ภิรมย์”
- ก. ข้อ 1 และข้อ 2
- ข. ข้อ 3 และข้อ 4
- ค. ข้อ 1 และข้อ 3
- ง. ข้อ 2 และข้อ 4

จุดประสงค์ที่ 7 นักเรียนสามารถเลือกเติมคำที่กำหนดลงในช่องว่างของบทร้อยกรองและเรียงคำที่กำหนดให้สัมผัสคล้องจอง ถูกต้องและเหมาะสม

12. คำในข้อใดที่นำมาเติมลงในบทร้อยกรองต่อไปนี้ได้ถูกต้องและเหมาะสม

น้องโยโกะเรอนิยมเรียกผม.....1.....

น้องยูยีเรอนิยมเรียกผมป้า

น้องมรดกเรอนิยมเรียกผม.....2.....

ส่วนภรรยาเรียก “ไอ้แก่” แหย่ไปเลย

- ก. 1. พ่อ 2. ลุง
- ข. 1. พี่ 2. อา
- ค. 1. คุณ 2. พ่อ
- ง. 1. ท้อป 2. ทอม

จุดประสงค์ที่ 9 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนกลอนดอกสร้อยได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับศักยภาพของตน

16. กลอนดอกสร้อยคือกลอนแปดซึ่งแยกย่อยมาจากกลอนประเภทใด

- ก. กลอนสี่กวาง
- ข. กลอนเสภา
- ค. กลอนสุภาพ
- ง. กลอนนิทาน

17. ข้อใดเรียงลำดับกลอนดอกสร้อยต่อไปนี้ได้ถูกต้องที่สุด

1. เพื่อเป็นเค้าข้ออ้างตัวอย่างยล	พิศจันคนผิดถูกเช่นลูกไม้
2. ถ้าลูกศิษย์ก็เด่นติดอันดับ	ลูกอาภัพดันก็พลอยต่ำต้อยได้
3. ลูกเอ๋ยลูกไม้	โบราณท่านพึงให้หล่นไกลลิ้น
4. แต่ลูกยางชอบกลแม่หล่นไกล	คนยังไม่วายบอกนอกคอกเอย

- ก. 3 2 1 4
- ข. 3 4 1 2
- ค. 3 1 2 4
- ง. 3 2 4 1

18. ข้อใดเติมกลอนดอกสร้อยต่อไปนี้ได้ถูกต้องและเหมาะสม

.....	มีลีลันเหลือองดูทองผุดทองใส
บานแต่เช้าสวายนักหนาสวยกว่าใคร	ตะวันลอยทางไหนก็หันตาม
ดูมิติรแท้ที่คอยเฝ้าเอาใจใส่	อยู่ห่างไกลก็ส่งข่าวมาเฝ้าตาม
ใจจ่อช่อช่อตรงทุกโมงยาม	น้ำใจงามนำบุชานักหนาเอย

- ก. ทานเอ๋ยทานตะวัน
- ข. ผกาเอ๋ยผกากรอง
- ค. ดอกเอ๋ยดอกบัวตอง
- ง. ใบเอ๋ยใบตอง

จุดประสงค์ที่ 10 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียน โคลงสี่สุภาพ ได้ถูกต้องเหมาะสมตาม ศักยภาพของตน

19. ข้อใดเป็นลักษณะบังคับของ โคลงสี่สุภาพ
- บังคับคำครุหลุ
  - บังคับคำเอกคำโท และคำสร้อย
  - บังคับคำครุหลุ คำเอกคำโท และคำสร้อย
  - บังคับคำเป็นคำตาย คำครุหลุ และคำเอกคำโท
20. ข้อใดเลือกใช้คำที่กำหนดไว้ในวงเล็บเติมลงใน โคลงสี่สุภาพต่อไปนี้ ได้ถูกต้องและเหมาะสม

(วาดจากฟ้า	ใหม่หม้า	ฟ้าวาด)
เดือนปั้นแสงแบ่งป้อน		เปล่งเวียง
งามบ่เท่าสาวเขียง		.....1.....
พิศแพงพักตร์งามเพียง		.....2.....
.....3.....หยาดฟ้า		แต่งแต้มฟ้างาม
		(ยี่เพ็ง : วัลักษณ์ ศรีป่าซาง)

- วาดจากฟ้า   ฟ้าวาด   ใหม่หม้า
- วาดจากฟ้า   ใหม่หม้า   ฟ้าวาด
- ใหม่หม้า   ฟ้าวาด   วาดจากฟ้า
- ใหม่หม้า   วาดจากฟ้า   ฟ้าวาด

เฉลยแบบทดสอบปรนัย

1. ง	11. ง
2. ค	12. ข
3. ง	13. ง
4. ค	14. ข
5. ข	15. ค
6. ก	16. ค
7. ก	17. ง
8. ค	18. ก
9. ก	19. ข
10. ข	20. ค

ตอนที่ 2

แบบทดสอบอัตนัย

ให้นักเรียนดูรูปภาพข้างล่างนี้ แล้วเขียนบรรยายหรือกรองถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และความรู้สึก ที่มีต่อภาพให้มีความไพเราะ ลึกซึ้ง กินใจ ได้อารมณ์ความรู้สึก และเห็นภาพพจน์ แล้วตั้งชื่อให้เหมาะสมด้วย โดยกำหนดให้เลือกเขียนบรรยายหรือกรองแบบใดแบบหนึ่ง ดังนี้

- เขียนกลอนแปด   จำนวน 2 บท
- เขียนกลอนดอกสร้อย   จำนวน 1 บท
- เขียนโคลงสี่สุภาพ   จำนวน 1 บท

เรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนนการเขียนบทร้อยกรอง

หัวข้อ	คะแนนเต็ม	ได้คะแนน
1. เนื้อหา/ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่		
แนวคิดดี	10	.....
ถ้อยคำที่แปลกใหม่ นุ่มนวลใหม่	10	.....
2. กลไกการเขียน ได้แก่		
การสะกดคำ	5	.....
ความสะอาด ความมีระเบียบเรียบร้อย	5	.....
3. ความไพเราะ/มีวรรณศิลป์	10	.....
4. รูปแบบ / ฉันทลักษณ์	10	.....
รวม	50	.....

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อการสอนเขียนร้อยกรองโดยใช้วิธีเลือกสรร

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนการเขียนร้อยกรอง

โดยใช้วิธีเลือกสรรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างทางขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน
ที่มีต่อการเรียนร้อยกรองโดยใช้วิธีสอนแบบเลือกสรร เพียงข้อละ 1 ช่องเท่านั้น

ข้อที่	รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
*1	การสอนโดยใช้วิธีนี้ ทำให้เกิดความรู้สึก เครียดมาก				
2	การสอนโดยใช้วิธีนี้ ทำให้เกิดความ สนุกสนาน				
*3	การสอนโดยใช้วิธีนี้ ทำให้ไม่มีอิสระใน การคิด				
4	นักเรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนโดยวิธีนี้				
5	นักเรียนชอบการสอน โดยใช้วิธีนี้				
*6	นักเรียนเรียนการเขียนร้อยกรองอย่างไม่มี ความสุข				
7	การสอนโดยวิธีนี้ ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียน มากขึ้น				
*8	การสอนโดยใช้วิธีนี้ ช้าชาก นำเบื่อหน่าย				
*9	นักเรียนคิดว่าเรียนวิชาอื่น 2 คาบดีกว่า เรียนเขียนร้อยกรองโดยใช้วิธีนี้ 1 คาบ				

ข้อที่	รายการ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
10	กิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละขั้นตอน ทำให้เกิดความรู้และมีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน				
11	กิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ ส่งเสริม ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์				
*12	กิจกรรมการเรียนการสอนมีมากเกินไป				
13	สื่อการเรียนการสอนน่าสนใจ และสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน				
14	กิจกรรมการเรียนการสอนวิธีนี้ ทำให้ เขียนร้อยกรองได้				
15	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้ ใช้เวลาในการเรียนเหมาะสมดี				
*16	ลำดับขั้นตอนในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนสับสนและไม่เข้าใจ				
*17	นักเรียนไม่ชอบการทำแบบฝึกใน กิจกรรมการเรียนการสอนแบบนี้				
18	การทำแบบฝึกเพื่อซ่อมเสริมช่วยทำให้ นักเรียนมีโอกาสแก้ไขข้อบกพร่องของตน และเรียนผ่านถึงเกณฑ์ที่กำหนดได้				
19	นักเรียนชอบการวัดผลประเมินผลแบบผ่าน/ ไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดของการสอน โดย ใช้วิธีนี้ เพราะไม่ต้องแข่งขันคะแนนกับ เพื่อน				
20	การสอนโดยใช้วิธีนี้ น่าจะนำไปประยุกต์ใช้ กับวิชาอื่น ๆ				

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก จ

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย(P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบปรนัย เป็นรายชื่อ

ข้อที่	P_H	P_L	P	r
1	0.93	0.67	0.82	0.40
2	0.87	0.67	0.78	0.27
3	0.93	0.73	0.82	0.27
4	0.83	0.60	0.75	0.34
5	0.73	0.40	0.57	0.34
6	1.00	0.93	0.87	0.27
7	0.87	0.53	0.74	0.40
8	0.73	0.40	0.57	0.34
9	0.60	0.33	0.46	0.28
10	0.93	0.27	0.63	0.68
11	0.73	0.20	0.46	0.53
12	1.00	0.73	0.87	0.27
13	1.00	0.60	0.80	0.40
14	0.53	0.20	0.36	0.36
15	1.00	0.60	0.80	0.40
16	0.87	0.53	0.71	0.40
17	0.93	0.73	0.84	0.34
18	1.00	0.53	0.77	0.47
19	0.87	0.53	0.71	0.40
20	0.60	0.20	0.39	0.42
รวม	0.85	0.52	0.70	0.38

ตาราง 5 แสดงคะแนนของแบบทดสอบปรนัย

คนที่	คะแนน (x)	X^2	คนที่	คะแนน (x)	x^2
1	16	256	29	17	289
2	16	256	30	14	196
3	16	256	31	8	64
4	18	324	32	13	169
5	17	289	33	13	169
6	15	225	34	14	196
7	16	256	35	13	169
8	17	289	36	7	49
9	16	256	37	14	196
10	16	256	38	12	144
11	16	256	39	12	144
12	16	256	40	14	196
13	13	169	41	17	289
14	16	256	42	16	256
15	14	196	43	12	144
16	12	144	44	15	225
17	17	289	45	4	16
18	11	121	46	10	100
19	12	144	47	10	100
20	12	144	48	18	324
21	15	225	49	14	196

ตาราง 5 (ต่อ)

คนที่	คะแนน (x)	X ²	คนที่	คะแนน (x)	x ²
22	11	121	50	12	144
23	14	196	51	19	361
24	10	100	52	14	196
25	15	225	53	19	361
26	15	225	54	15	225
27	16	256	55	16	256
28	12	144	รวม	772	11304

$$\sum x = 772 \quad \sum x^2 = 11304$$

$$s_x^2 = \frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}$$

แทนค่า

$$s_x^2 = \frac{55(11304) - (772)^2}{55(55-1)}$$

$$= \frac{25736}{2970}$$

$$= 8.67$$

จากค่า s_x^2 ที่คำนวณได้ จะนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปรนัยโดยใช้
สูตร KR - 20

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปรนัย โดยสูตร KR - 20

ข้อ	p	q	pq
1	0.73	0.27	0.20
2	0.76	0.24	0.18
3	0.82	0.18	0.15
4	0.82	0.18	0.15
5	0.60	0.40	0.24
6	0.95	0.05	0.05
7	0.75	0.25	0.19
8	0.65	0.35	0.23
9	0.40	0.60	0.24
10	0.69	0.31	0.21
11	0.45	0.55	0.25
12	0.93	0.07	0.07
13	0.87	0.13	0.11
14	0.31	0.69	0.21
15	0.84	0.16	0.13
16	0.69	0.31	0.21
17	0.82	0.18	0.15
18	0.85	0.15	0.13
19	0.78	0.22	0.17
20	0.33	0.67	0.22
		รวม	3.49

$$k = 20 \quad \sum pq = 3.49$$

จากสูตร

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

แทนค่า

$$r_{tt} = \frac{20}{20-1} \left[1 - \frac{3.49}{8.67} \right]$$

$$= 1.0526 (1 - 0.4025)$$

$$= 1.0526 (0.5975)$$

$$= 0.63$$

ตาราง 7 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบอัตนัย

เลขที่	คะแนนการสอบ ครั้งแรก (x)	คะแนนการสอบ ครั้งที่สอง (y)	x^2	y^2	xy
1	37	38	1369	1444	1406
2	37	45	1369	2025	1665
3	33	42	1089	1764	1386
4	32	42	1024	1764	1344
5	0	41	0	1681	0
6	32	35	1024	1225	1120
7	35	46	1225	2116	1610
8	34	44	1156	1936	1496
9	36	41	1296	1681	1476
10	32	41	1024	1681	1312
11	33	40	1089	1600	1320
12	35	44	1225	1936	1540
13	0	35	0	1225	0
14	35	45	1225	2025	1575
15	34	41	1156	1681	1394
16	32	38	1024	1444	1216
17	26	43	676	1849	1118
18	0	38	0	1444	0
19	0	28	0	784	0
20	30	33	900	1089	990
21	0	39	0	1521	0
22	30	38	900	1444	1140
23	33	39	1089	1521	1287

ตาราง 7 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนการสอบ ครั้งแรก (x)	คะแนนการสอบ ครั้งที่สอง (y)	x^2	y^2	xy
24	0	30	0	900	0
25	30	18	900	324	540
26	27	42	729	1764	1134
27	0	38	0	1444	0
28	0	23	0	529	0
29	30	31	900	961	930
30	38	38	1444	1444	1444
31	32	32	1024	1024	1024
32	33	36	1089	1296	1188
33	28	36	784	1296	1008
34	0	33	0	1089	0
35	21	38	441	1444	798
36	25	23	625	529	575
37	0	27	0	729	0
38	31	42	961	1764	1302
39	26	36	676	1296	936
40	0	34	0	1156	0
41	24	28	576	784	672
42	38	44	1444	1936	1672
43	16	18	256	324	288
44	38	38	1444	1444	1444
45	0	37	0	1369	0
46	38	44	1444	1936	1672
47	8	35	64	1225	280

ตาราง 7 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนการสอบ ครั้งแรก (x)	คะแนนการสอบ ครั้งที่สอง (y)	x ²	y ²	xy
48	41	43	1681	1849	1763
49	0	34	0	1156	0
50	12	12	144	144	144
51	36	36	1296	1296	1296
52	0	40	0	1600	0
53	40	45	1600	2025	1800
54	37	37	1369	1369	1369
55	41	42	1681	1764	1722
รวม	1286	2006	42432	76090	49396

$$\begin{array}{lll}
 N & = & 55 \\
 \sum x^2 & = & 42432 \\
 \sum x & = & 1286 \\
 \sum y^2 & = & 76090 \\
 \sum y & = & 2006 \\
 \sum xy & = & 49396
 \end{array}$$

จากสูตร

$$r_{tt} = \frac{N\sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{(N\sum x^2 - (\sum x)^2)(N\sum y^2 - (\sum y)^2)}}$$

แทนค่า

$$r_{tt} = \frac{55(49396) - (1286)(2006)}{\sqrt{(55(42432) - (1286)^2)(55(76090) - (2006)^2)}}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{2716780 - 2579716}{\sqrt{(2333760 - 1653796)(4184950 - 4024036)}} \\
 &= \frac{137064}{\sqrt{(679964)(160914)}} \\
 &= \frac{137064}{\sqrt{109415727096}} \\
 &= \frac{137064}{330780.48} \\
 &= 0.48
 \end{aligned}$$

ตาราง 8 แสดงคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน และการทดสอบค่า t

คนที่	คะแนนการสอบ ก่อนเรียน (x)	คะแนนการสอบ หลังเรียน (y)	d = (y - x)	(d - $\bar{d}$)	(d - $\bar{d}$) ²
1	54	63	9	-20.85	434.80
2	33	60	27	-2.85	8.13
3	45	66	21	-8.85	78.36
4	42	60	18	-11.85	140.47
5	40	64	24	-5.85	34.24
6	36	56	20	-9.85	97.06
7	39	61	22	-7.85	61.65
8	27	56	29	-0.85	0.73
9	35	59	24	-5.85	34.24
10	35	55	20	-9.85	97.06
11	6	52	46	16.15	260.76
12	32	66	34	4.15	17.21
13	34	52	18	-11.85	140.47
14	47	59	12	-17.85	318.69
15	41	59	18	-11.85	140.47
16	27	58	31	1.15	1.32
17	48	64	16	-13.85	191.87
18	38	59	21	-8.85	78.36
19	29	56	27	-2.85	8.13
20	30	60	30	0.15	0.02
21	33	56	23	-6.85	46.95
22	27	56	29	-0.85	0.73

ตาราง 8 (ต่อ)

คนที่	คะแนนการสอบ ก่อนเรียน (x)	คะแนนการสอบ หลังเรียน (y)	d = (y - x)	(d - $\bar{d}$)	(d - $\bar{d}$) ²
23	47	63	16	-13.85	191.87
24	43	59	16	-13.85	191.87
25	39	60	21	-8.85	78.36
26	30	57	27	-2.85	8.13
27	14	57	43	13.15	172.87
28	9	56	47	17.15	294.06
29	20	56	36	6.15	37.80
30	6	52	46	16.15	260.76
31	14	61	47	17.15	294.06
32	12	56	44	14.15	200.17
33	12	60	48	18.15	329.36
34	19	56	37	7.15	51.10
35	8	51	43	13.15	172.87
36	7	64	57	27.15	737.02
37	21	57	36	6.15	37.80
38	13	66	53	23.15	535.84
39	7	58	51	21.15	447.24
40	12	51	39	9.15	83.69
41	22	60	38	8.15	66.39
42	25	56	31	1.15	1.32
43	28	42	14	-15.85	251.28
44	9	57	48	18.15	329.36
45	19	61	42	12.15	147.58

ตาราง 8 (ต่อ)

คนที่	คะแนนการสอบ ก่อนเรียน (x)	คะแนนการสอบ หลังเรียน (y)	d = (y - x)	(d - $\bar{d}$)	(d - $\bar{d}$) ²
46	49	58	9	-20.85	434.80
47	38	57	19	-10.85	117.76
48	27	57	30	0.15	0.02
49	37	39	2	-27.85	775.73
50	10	61	51	21.15	447.24
51	22	58	36	6.15	37.80
52	48	59	11	-18.85	355.39
53	52	63	11	-18.85	355.39
54	14	58	44	14.15	200.17
รวม	1511	3123	1612	0.00	9836.81

$$S_x = 13.92$$

$$S_y = 4.99$$

$$\sum x = 1511 \quad \text{ดังนั้น} \quad \bar{x} = 1511/54 = 27.98$$

$$\sum y = 3123 \quad \text{ดังนั้น} \quad \bar{y} = 3123/54 = 57.83$$

$$d_i = \sum (y - x) = 1612$$

$$\sum (d_i - \bar{d})^2 = 9836.81$$

จากสูตร

$$S_d = \sqrt{\frac{\sum (d_i - \bar{d})^2}{n - 1}}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned}
 S_d &= \sqrt{\frac{9836.81}{54 - 1}} \\
 &= \sqrt{185.6003} \\
 &= 13.62
 \end{aligned}$$

หาค่าสถิติที จากสูตร

$$t = \frac{\bar{d} - \mu_d}{S_d / \sqrt{n}}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{29.85}{13.6235 / \sqrt{54}} \\
 &= \frac{29.85}{1.8539} \\
 &= 16.10
 \end{aligned}$$

ทำการทดสอบว่าคะแนนรวมของนักเรียนหลังจากสอนโดยใช้วิธีเลือกสรรมากกว่าก่อนสอนหรือไม่ ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.01$ เปิดตาราง $t_{\alpha, n-1} = t_{0.01, 54-1}$ ได้ค่า $t_{0.005, 53} = 2.326$ ค่าสถิติทดสอบที่ ที่คำนวณได้มีค่า 16.10 มากกว่าค่าที่จากตาราง

สรุปได้ว่าคะแนนสอบภายหลังการสอนโดยใช้วิธีเลือกสรรมากกว่าก่อนสอน โดยวิธีนี้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.01$

ตาราง 9 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนร้อยกรองและผลการประเมินการรอบรู้ของ นักเรียน
กลุ่มตัวอย่าง

คนที่	คะแนนสอบ ของนักเรียน	ร้อยละของ คำตอบที่ถูกต้อง	ผลการประเมินการรอบรู้ โดยเกณฑ์ร้อยละ 80
1	63	90.00	ผ่าน
2	60	85.71	ผ่าน
3	66	94.29	ผ่าน
4	60	85.71	ผ่าน
5	64	91.43	ผ่าน
6	56	80.00	ผ่าน
7	61	87.14	ผ่าน
8	56	80.00	ผ่าน
9	59	84.29	ผ่าน
10	55	78.57	ไม่ผ่าน
11	52	74.29	ไม่ผ่าน
12	66	94.29	ผ่าน
13	52	74.29	ไม่ผ่าน
14	59	84.29	ผ่าน
15	59	84.29	ผ่าน
16	58	82.86	ผ่าน
17	64	91.43	ผ่าน
18	59	84.29	ผ่าน
19	56	80.00	ผ่าน
20	60	85.71	ผ่าน
21	56	80.00	ผ่าน
22	56	80.00	ผ่าน

ตาราง 9 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ของนักเรียน	ร้อยละของ คำตอบที่ถูกต้อง	ผลการประเมินการรอบรู้ โดยเกณฑ์ร้อยละ 80
23	63	90.00	ผ่าน
24	59	84.29	ผ่าน
25	60	85.71	ผ่าน
26	57	81.43	ผ่าน
27	57	81.43	ผ่าน
28	56	80.00	ผ่าน
29	56	80.00	ผ่าน
30	52	74.29	ไม่ผ่าน
31	61	87.14	ผ่าน
32	56	80.00	ผ่าน
33	60	85.71	ผ่าน
34	56	80.00	ผ่าน
35	51	72.86	ไม่ผ่าน
36	64	91.43	ผ่าน
37	57	81.43	ผ่าน
38	66	94.29	ผ่าน
39	58	82.86	ผ่าน
40	51	72.86	ไม่ผ่าน
41	60	85.71	ผ่าน
42	56	80.00	ผ่าน
43	42	60.00	ไม่ผ่าน
44	57	81.43	ผ่าน
45	61	87.14	ผ่าน

ตาราง 9 (ต่อ)

คนที่	คะแนนสอบ ของนักเรียน	ร้อยละของ คำตอบที่ถูกต้อง	ผลการประเมินการรอบรู้ โดยเกณฑ์ร้อยละ 80
46	58	82.86	ผ่าน
47	57	81.43	ผ่าน
48	57	81.43	ผ่าน
49	39	55.71	ไม่ผ่าน
50	61	87.14	ผ่าน
51	58	82.86	ผ่าน
52	59	84.29	ผ่าน
53	63	90.00	ผ่าน
54	58	82.86	ผ่าน
คะแนนเฉลี่ย	57.83	82.62	ผ่าน

คะแนนสอบโดยเฉลี่ยของนักเรียน 57.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.99

จำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์รอบรู้ 46 คน คิดเป็นร้อยละ 85.19 ไม่ผ่านเกณฑ์รอบรู้ 8 คน
คิดเป็นร้อยละ 14.81

ตารางที่ 10 การคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนเขียนร้อยกรองโดยใช้วิธีเลือกสรร

ข้อ	$\bar{X}$	S^2
1	3.1481	0.3550
2	3.2963	0.3256
3	3.1481	0.6191
4	3.1296	0.2659
5	3.3519	0.3078
6	3.2963	0.5521
7	3.2037	0.4672
8	3.3519	0.3833
9	3.0741	0.2963
10	3.3889	0.2799
11	3.4815	0.2544
12	2.9630	0.3382
13	3.2407	0.2994
14	3.2963	0.3256
15	3.0370	0.4137
16	3.0741	0.2586
17	3.1296	0.2659
18	3.3704	0.3508
19	3.3889	0.3553
20	3.4074	0.3592
รวม		7.0734

จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนคำนวณได้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นแต่ละข้อดังตาราง และความแปรปรวนของคะแนนรวมเป็น 36.1006

คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการสอนเขียนร้อยกรองโดยใช้วิธีเลือกสรร ใช้วิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) จากสูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

แทนค่า $k = 20$, $\sum S_i^2 = 7.0734$ และ $S_t^2 = 36.1006$

$$\begin{aligned} \alpha &= \frac{20}{20-1} \left\{ 1 - \frac{7.0734}{36.1006} \right\} \\ &= 1.0526 (1 - 0.1959) \\ &= 1.0526 (0.8041) \\ &= 0.8464 \\ &\approx 0.85 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ฉ

ตัวอย่างผลงานการเขียนบทร้อยกรองด้วยการสอนโดยใช้วิธีเลือกสรรของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ตัวอย่างผลงานการเขียนร้อยกรองจากการทำแบบฝึก

กลอนแปด เรื่อง พระคุณของพ่อแม่

ขั้นรวบรวมข้อมูล	ขั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ขั้นเขียนนำความคิด
พ่อและแม่เป็นผู้สูงส่ง - สั่งสอนลูก - เลี้ยงดูลูก - ให้ความรัก - เป็นแสงสว่างคอยนำทางบุตร	พ่อแม่เปรียบเสมือนดวงอาทิตย์ คอยส่องแสงสว่างให้กับชีวิตลูก คอยดูแลเลี้ยงดูให้ลูกสบาย	พ่อแม่เปรียบเสมือนดวง อาทิตย์ คอยส่องแสงสว่างนำทาง ให้เรามีชีวิตที่สดใส เราไม่ควรลืมพระคุณพ่อแม่
ลิจิตเป็นร้อยกรอง		
พ่อและแม่เปรียบเหมือนดวงอาทิตย์ พระคุณท่านเป็นบุญคุณอนันต์ เราควรตอบแทนบุญคุณของท่าน อย่าทำตัวเหลวไหลอย่างที่เคย	ชุบชีวิตลูกน้อยคอยสร้างฝัน ตัวฉันนั้นไม่เคยลืมพระคุณเลย เราลูกหลานชวนกันอย่าอยู่เฉย อย่าเฉยเมยดูแลท่านเมื่อชรา	
(คณ. มัชฌิมา ค.ณ. เนตรชนก ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)		

กลอนแปด เรื่อง พ่อและแม่

ขั้นรวบรวมข้อมูล	ขั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ขั้นเขียนนำความคิด
<ul style="list-style-type: none"> - แม่เป็นผู้ให้กำเนิดลูก - พ่อและแม่เลี้ยงดูเรามาตั้งแต่เล็กจนโต - พ่อแม่เป็นผู้ให้การศึกษา - เวลาเราอยากได้อะไร พ่อแม่ก็จะตามใจ - เวลาเราไม่สบายพ่อแม่ก็จะดูแลเรา - ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่ 	<p>แม่และพ่อเป็นผู้ให้กำเนิด ท่านเลี้ยงดูเรามาตั้งแต่เล็กจนโต เป็นผู้ให้การศึกษา ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่ของเรา เราไม่ควรลืมพระคุณของท่าน</p>	<p>พ่อและแม่เป็นผู้ให้กำเนิด คอยดูแลเราตั้งแต่เล็กจนโต ท่านถือได้ว่าเป็นครูคนแรก เวลาเราผิดท่านก็ให้อภัยเรา ไม่มีใครรักเราเท่าท่านทั้งสอง เราควรตอบแทนพระคุณท่าน และดูแลท่านเมื่อท่านแก่ชรา</p>
ขั้นลิจิตเป็นร้อยกรอง		
<p>พ่อและแม่เป็นผู้ให้กำเนิด เปรียบเสมือนคุณครูคุณอนันต์ ท่านคอยว่าคอยตักเตือนตอนทำผิด ไม่มีใครให้เท่าท่านที่ให้เรา</p>	<p>ช่วยชูเชิดให้เราได้สุขสันต์ เราอ่านได้ใครกันช่วยสอนเรา ให้เราคิดคอยสอนให้ไม่โง่เขลา ถึงหนักเบาท่านก็ยอมให้อภัย</p>	
(คณ. เกศสุดา คณ. วัชรินทร์ ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)		

กลอนแปด เรื่อง พระคุณบิดา มารดา

ขั้นรวบรวมข้อมูล	ขั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ขั้นเขียนนำความคิด
<ul style="list-style-type: none"> - พระคุณบิดามีคุณค่ามากล้น - ผู้ให้ชีวิตของเราตั้งแต่เกิด - ผู้ดูแลเรามาตั้งแต่เล็ก ๆ - ผู้ให้ชีวิตทั้งชีวิตแก่เรา - ผู้สั่งสอนแต่สิ่งดี ๆ - ผู้คอยช่วยเหลือเรามาแต่เด็ก ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - สมมติว่าฉันเป็นบิดามารดา ฉันจะดีใจมากที่มีลูกเป็นสุดที่รัก ฉันจะดูแลให้ดีที่สุด - บิดามารดาเปรียบเหมือน เทวดา หมายถึงบิดามารดาเป็นที่ มีพระคุณเหมือนดั่งเทวดาที่มีแต่ กระทำดี 	<p>พระคุณบิดามารดามากล้น</p> <p>ดั่งเทวดาที่กระทำความคิดต่อเรา</p> <p>ไม่เคยทำให้เราเสีย และคอยเป็น</p> <p>กำลังใจ ช่วยเหลืออยู่</p> <p>เราจะทดแทนพระคุณอย่างไรก็</p> <p>ไม่สิ้นสุด</p>
ขั้นลึขิตเป็นร้อยกรอง		
<p>พระคุณของบิดามีมากล้น</p> <p>ดูแลรักมิเคยได้ไปไกล</p> <p>พระคุณของมารดามีมากหลาย</p> <p>เทวดาเปรียบพ่อแม่ผู้อารี</p>	<p>ที่จะค้ำหามาทดแทนได้</p> <p>ไม่เคยไร้คุณธรรมนำความดี</p> <p>มิเสื่อมคลายแม้จะด่าว่าเสียคดี</p> <p>ทำหน้าที่ดูแลปกป้องเรา</p>	
(ดช. ญัฐนันท์ ด.ช. ศุภวณะ ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)		

กลอนแปด เรื่อง ไฟกลุ่มเล็ก ๆ : วัยรุ่น

ขั้นรวบรวมข้อมูล	ขั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ขั้นเขียนนำความคิด
<ul style="list-style-type: none"> - กล้าคิด - กล้าทำ - ไม่กลัวอะไร - ใจร้อน - หัวใจกระดาก - มีอารมณ์รุนแรง - ไม่มีสมาธิ - จิตฟุ้งซ่าน - ชอบเที่ยว - อยู่กับเพื่อน - อยู่ไม่ติดบ้าน - เอาแต่ใจตัวเอง 	<p>วัยรุ่นเปรียบเหมือนไฟดวงเล็ก ๆ ที่พยายามจะลุกลามให้ใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ เป็นพวกกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก ใจร้อน มีอารมณ์รุนแรง ชอบเที่ยว อยู่ไม่ติดบ้าน ชอบเอาแต่ใจตัวเอง</p>	<p>วัยรุ่นกล้าคิด กล้าทำ มีอารมณ์รุนแรง ใจร้อน และชอบเที่ยวเป็นประจำ จึงเปรียบเหมือนไฟกลุ่มเล็ก ๆ</p>
ขั้นลิขิตเป็นร้อยกรอง		
<p>เมื่อเขาวัยเป็นเหมือนคังผ้าขาว ไม่เข้าบ้านพ่อแม่ชุลมุน เปรียบเหมือนคังกองไฟกองเล็ก ๆ เพื่อนไปไหนก็ขอตามไปแล</p>	<p>แต่โตมาราวเหมือนกับผ้าขุ่ย มัวหมกมุ่นอยู่กับเพื่อนไม่เหลียวแล ใจเยี่ยงเหล็กแข็งดั่งหินไม่คิดแก้ ไม่เคยแคร์ถึงความรักพ่อแม่เลย</p>	
(คณ. จิรัชกรณ์ ปันอินทร์ ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)		

กลอนแปด เรื่อง วัยรุ่น

ชั้นรวบรวมข้อมูล	ชั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ชั้นเขียนถำนำความคิด
<ul style="list-style-type: none"> - วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว - วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรง - วัยรุ่นเป็นวัยที่กำลังมีความรัก 	วัยรุ่นเปรียบเหมือนน้ำโซดาที่กำลังซ่า และคำว่าวัยรุ่นเปรียบเหมือนวัยรุ่นที่กำลังโตขึ้น มีอารมณ์รุนแรงและเป็นวัยที่กำลังมีความรัก	วัยรุ่นต้องการเจริญเติบโต มีอารมณ์รุนแรง ใจร้อน เป็นวัยที่มีความรักมากที่สุด วัยรุ่นจึงเปรียบเหมือนน้ำโซดาที่กำลังซ่า
ชั้นลิจิตเป็นร้อยกรอง		
วัยรุ่นเปรียบเหมือนน้ำโซดานัก และยังมีความสุขตลอดเวลา พวกเขาชอบติดอยู่กับเพื่อน เป็นวัยรุ่นนั้นมีดีจริงจริง	ล้วนซ่าหนักเพราะสนุกสุขุขุ ก็จึงมาเที่ยวกันไม่ประวิง ไม่แฉเชื่อนรักเพื่อนก็รักยิ่ง ทุกทุกสิ่งประเสริฐเลิศล้ำ	
(คณ. ศิริกาญจน์ ค.ณ. พัชรินทร์ ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)		

กลอนดอกสร้อย เรือง สายน้ำ

ขั้นรวบรวมข้อมูล	ขั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ขั้นเขียนลำนาคำความคิด
<ul style="list-style-type: none"> - สกปรก - สะอาด - สวยงาม - เย็นสบาย - อยู่ในป่าลึก - ใช้คัมภีร์ ชะล้าง - เล็ก, ใหญ่ - ไหลไม่หยุด - ไม่ไหลย้อนกลับ 	<p>สายน้ำไม่เคยไหลย้อนกลับ</p> <p>เหมือนเวลาที่ผ่านไปเรื่อย ๆ บาง</p> <p>แห่งสะอาดสวยงามเหมือนผ้า</p> <p>ขาวที่ยังไม่ได้นำไปใช้ บางแห่ง</p> <p>กลับเหมือนผ้าจีวร สกปรก เน่า</p> <p>เหม็น ทั้งเล็กใหญ่</p>	<p>สายน้ำที่ชุ่มซ่า.....</p> <p>กระทบหินริมชายฝั่ง</p> <p>ไม่มีก้อนใดที่ไม่ถูกน้ำไม่มีเลย</p> <p>ความสะอาดและจำเริญของ</p> <p>ลำห้วยในป่า ให้ความสงบ</p> <p>ร่มรื่น.....</p> <p>เสียงจับ ๆ ของนกน้อยริมธารา</p> <p>ช่างเป็นภาพที่น่าดูเหลือเกิน</p> <p>ดังนั้นมนุษย์จึงไม่ควรที่จะ</p> <p>ทำลายสภาพที่งดงามเช่นนี้</p>
ขั้นลิจิตเป็นร้อยกรอง		
<p>สายเอ๋ยสายน้ำ</p> <p>เสียงชุ่มซ่าก้องวานถึงดวงเดือน</p> <p>แต่แล้วมาวันนี้ก็มีเหตุ</p> <p>เพราะมนุษย์ทำมันให้บรรลัย</p>	<p>สะอาดล้ำสดใสหาใดเหมือน</p> <p>ดูไม่เลือนไม่เหมือนที่ใดใด</p> <p>เกิดอาเพศสายน้ำไม่สดใส</p> <p>ไม่รู้ว่าเมื่อไหร่จะคืนเอย</p>	
<p>(คช. ฤทธิจักรย์ แซ่โจ้ว, คช. ปัทพงศ์ จันทรวงศ์, คช. พิสุทธิ ตั้งพิชฐานสกุล, คช. จตุพล จันทรส, คช. ประสิทธิ์ วงศ์สุวรรณ, คช. ทวีกร ลิจิตปริชาภักดี ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)</p>		

กลอนดอกสร้อย เรื่อง : ความชั่ว

ขั้นรวบรวมข้อมูล	ขั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ขั้นเขียนนำความคิด
<ul style="list-style-type: none"> - ยาเสพติด - มาตรการ - กระทบกระเทือน - การเมตตา - การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 	<p>ความชั่วเป็นสิ่งไม่ดี ในปัจจุบัน มีคนทำความชั่วโดยไม่เกรงกลัว ใคร เหมือนกระดาศสีดำ</p>	<p>ความชั่วเปรียบเหมือน กระดาศดำแผ่นหนึ่ง ที่แต่งแต้มสีสันได้ยาก และไม่มีใครอยากอยู่กับคนชั่ว</p>
ขั้นลึบคิดเป็นร้อยกรอง		
<p>ความเอื้อความชั่ว บางคนทำกรรมโดยไม่คิด จึงเปรียบเพียงกระดาศดำที่ขยำ เช่นคนชั่วที่ไม่มีผู้เจือจุน</p>		<p>บางคนมัวแต่มัวยาเสพติด ไม่มีจิตสำนึกในบุญคุณ โดยมีกรรมที่ไม่มีใครเกี่ยวพัน มีแต่หมุนหันมาสมน้ำหน้าเอย</p>
<p>(คณ. กรวิภา ประพันธ์ศรี, คณ. วิมุฑิตา ปัญโญใหญ่, คช. มนวิธน์ พรหมรัตน์, คณ. วิติยา สุวรรณ, คณ. ปาริฉัตร ชันทนันต์, คณ. ทิยาภา นันทเกษตร ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)</p>		

กลอนดอกสร้อย เรื่อง ความรัก

ขั้นรวบรวมข้อมูล	ขั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ขั้นเขียนนำความคิด
<ul style="list-style-type: none"> - ความรักคือการให้ - ความรักคือความงดงามในใจเรา - ความรักเหมือนกุหลาบ - ความรักที่หลากหลายคือดอกกุหลาบที่มีสีส่น - ความรักคือการเข้าใจซึ่งกันและกัน - ความรักคือการถักปุยฝ้ายให้สวยงาม 	<p>ความรักคือการถักปุยฝ้ายให้สวยงาม ก็คือความฝันที่เราจินตนาการไว้นั้นเราก็ต้องปฏิบัติด้วย คือ เราฝันว่าเราจะมีความรักที่สดใส เราก็ควรจะถนอมน้ำใจของทั้ง สองไว้ด้วยกันเปรียบก็คือเราสองคนคือคนเดียวกัน</p>	<p>ความรักก็คือ... การถักปุยฝ้ายให้สวยงาม คือการทำให้สิ่งที่เราฝันเป็นจริง แต่เราก็ต้องเข้าใจกัน แม้ทางนั้นมันจะริบหรี่เพียงใด แต่ถ้าใจสองเรานั้นผูกพันกัน อุปสรรคที่เกี่ยวพันกับเรา เราก็จะผ่านมันไปได้ด้วยดี</p>
ขั้นลิจิตเป็นร้อยกรอง		
<p>ความเฝ้ายความรัก มาจากรักสองเราที่จริงใจ อุปสรรคเพียงใดเราจะสู้ จะคอยให้อภัยแม่หนักเบา</p>	<p>เหมือนการถักปุยฝ้ายให้สดใส คือการให้อภัยของสองเรา แค่เธอรู้มีฉันอยู่คอยเฝ้า แล้วความเศร้าสองเราจะไม่มีเอย</p>	
<p>(คณ. เกศสุดา ศรีนวลฟูตะ, คณ. สิริกานดา วงศ์คำ, คช. อภินันท์ เทพแบ่ง, คณ. วัชรินทร์ แจ่มสระ, คณ. ตรีวิจิต แก้วไพจิตรต์ ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)</p>		

โคลงสี่สุภาพ เรื่อง ดอกทานตะวัน

ขั้นรวบรวมข้อมูล	ขั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ขั้นเขียนนำความคิด
<ul style="list-style-type: none"> - ดอกใหญ่ - สีเหลือง - ก้านยาว - ใบใหญ่ - แทนความฝัน - แทนความหวัง 	<p>ดอกทานตะวันเหมือนความฝัน ที่สวยงาม คือเวลาแดดส่อง ดอก ทานตะวันจะใช้ดอกสีเหลืองรับ แดด เมื่อมองเห็นสีเหลืองบาง ครั้งก็ทำให้เรามีความ รู้สึกสดชื่นและมีพลัง</p>	<p>เมื่อเวลาเราได้ไปอยู่ ท่ามกลางทุ่งทานตะวัน ที่มีความงามของสีเหลืองอร่าม ตัดกับสีเขียวของใบ บางครั้งความฝันที่เราหวังไว้ ก็ไม่เป็นไปจริงตามฝัน ทำให้ความรู้สึกเศร้าเสียใจ เมื่อเรามองเห็นดอกทานตะวัน ก็อาจทำให้เราสดชื่น พร้อมทั้งจะ ต่อสู้เพื่อฝันที่หวังไว้ได้สำเร็จ</p>
ขั้นลึขิตเป็นร้อยกรอง		
<p>คนเราชอบไขว่คว้า ให้ขึ้นดั่งทานตะวัน สีเหลืองอยู่เช่นนั้น ผองเพื่อนคนเคยแพ้</p>	<p>หาฝัน แม่แท้ ด้านระวี ใว์นา ต่อสู้อาจดี</p>	
<p>(คณ. ตรีวิจิต แก้วไพจิตร, คณ. วัชรินทร์ แจ่มสระ, คช. อภินัฐ เทพแบ่ง, คณ. เกศสุดา ศรีนวลฟูตะ, คณ. สิริกานดา วงศ์คำ ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)</p>		

เรื่อง ดอกจำปี

ขั้นรวบรวมข้อมูล	ขั้นสร้างสรรค์ถ้อยคำ	ขั้นเขียนนำความคิด
<ul style="list-style-type: none"> - สีขาว - กลิ่นหอม - กลิ่นเหม็น - อ้อมงคล - ถูกของจำ - สวย 	<p>เจ้าดอกจำปีช่างงาม ประดุจหญิงสาว กลิ่นหอม ชั่วชวนใจนัก แต่เหตุใดจึงเรียกว่าดอกอ้อมงคลไปได้</p>	<p>เจ้าดอกจำปีช่างงามนัก สีขาวสวยของเจ้าช่างชั่วชวนใจให้คอมคม โฉนเลยเจ้าจะเป็นสิ่งอ้อมงคลเพียงเหตุที่ว่าชื่อจำปีของเจ้ารี... โธ!...อนิจจาเจ้าช่างน่าสงสารเหลือเกิน</p>
ขั้นลิจิตเป็นร้อยกรอง		
อนิจจาเจ้าดอก แม้ว่าสวยกลิ่นดี จึงโฉนเจ้ามี ด้วยแค่เหตุที่หว่า		จำปี ท้าวหล้า ความอ้อม มงคลเฮย ชื่อเจ้าจำปี
<p>(คช. ฤทธิจักรษ์ แซ่โจ้ว, คช. ปัทพงศ์ จันทรวงศ์, คช. พิสุทธิ ตั้งพิชฐานสกุล, คช. จตุพล จันทรส, คช. ประสิทธิ์ วงศ์สุวรรณ, คช. ทวีกร ลิจิตปริชาภักดี ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่)</p>		

ตัวอย่างผลงานการเขียนร้อยกรองจากการทำแบบทดสอบอัตนัย

เรื่อง ความทรงจำ

สิบสามปีใหม่เมืองมาบรรจบ
เราต่างพาพวกมาเล่นน้ำกัน
จึงเปรียบเหมือนขนมเพียงห่อหนึ่ง
ความสุขเพียงผ่านมาแล้วผ่านไป

พอมากรบพี่น้องต่างสุขสันต์
ต่างขบขันมีความสุขทั่วหน้าไกล
กินแล้วจึงอิ่มอกแล้วอิ่มใจ
ความทรงจำก็ไม่มียวันลืม

ชญ. วิมูทิตา ปัญโญใหญ่
ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

เรื่อง วันสงกรานต์

วันสงกรานต์วันดีศรีปีใหม่
วันสำคัญวันนี้ชวนกันมา
ชวนกันมาค้าหัวผู้เฒ่าแก่
ขอขมาลาโทษท่านมีคุณ

ของชาวไทยเมืองเชียงใหม่สุขहरษา
เข้าวัดความพาใจให้มีบุญ
ดีแน่แท้สุขใจท่านเกื้อหนุน
ช่วยค้ำจุนชีวิมิสุขจริง

ชญ. วชิรินทร์ แจ็งสระ
ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

เรื่อง สงกรานต์

สงเอ๋ยสงกรานต์
 พวกผู้ใหญ่ให้พรให้ขอลิต
 เราลูกหลานนั่งก้มลงไหว้กราบ
 ความสุขใดจะเทียบนั้นไม่มี

สนุกสนานรื่นเริงบันเทิงใจ
 เพื่อชีวิตดำเนินไปด้วยดี
 ผู้เฒ่าปดลาบปลื้มใจเป็นสุขชี
 เท่าการที่ลูกหลานรู้คุณเอย

ดร. ศุภฤกษ์ จันทร์ศรี
 ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

เรื่อง ปีใหม่เมือง

งานปีใหม่นี้
 ได้เล่นน้ำสาดกัน
 เอาแต่เล่นบ่หัน
 ว่าเล่นกันเยี่ยงข้า

สุขสันต์
 ทั่วหน้า
 มาสบ พบนา
 ผิดพลั้งประเพณี

ดร. ฤทธิจักร์ แซ่โจ้ว
 ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

เรื่อง พบรักวันสงกรานต์

สงกรานต์สืบอีกครั้ง
ชายและหญิงน้องพี่
นวลน้องแต่งชุดสี
พี่เลयरักเจ้าล้ำ

วันนี้
เล่นน้ำ
ตัวพี่ ชอบแฮ
ดอกฟ้าที่เปื้อนโคลน

คณ. เบญจวรรณ คมอ่อน
ชั้น ม. 2/4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นางศุภกัญญา รอดเดช
วัน เดือน ปี เกิด	9 พฤษภาคม 2501
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 174 หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50203
ประวัติการศึกษา	2521 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก 2525 การศึกษามัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
ประวัติการทำงาน	2521 ครู 2 ระดับ 2 โรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก 2531 อาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 2532 อาจารย์ 1 ระดับ 4 ช่วยราชการ โรงเรียนคอนเมืองจตุรจินดา แขวงทุ่งสีกัน เขตบางเขต กรุงเทพมหานคร 2532 อาจารย์ 1 ระดับ 5 ช่วยราชการ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 2540 - อาจารย์ 3 ระดับ 7 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ปัจจุบัน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่